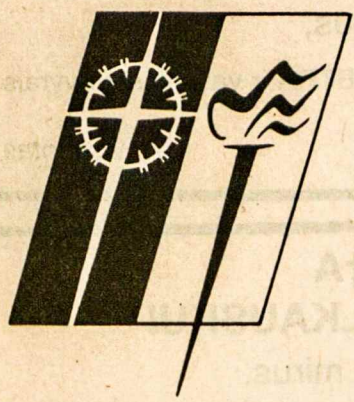

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 11 (1934) 1987 KOVAS-MARCH 10

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Raudonieji koncertai

Šių metų sausio mėnesį Kanadoje lankėsi Raudonosios armijos choras ir sovietiniai ledo ritulio žaidėjai. Pastarieji kanadiečiams yra jau senokai pažįstami kaip geri ledo ritulio žaidėjai, kurie ne kartą yra nugalėję Kanados rinktinę ir kitas pajėgias komandas. Naujas dalykas buvo sovietinės armijos choras. Tiesa, Kanadoje jis lankėsi prieš keliolika metų, bet jaunoji karta nebeatmena. Šiais metais jis koncertavo Kvebeke ir Ontario provincijoje. Jo koncertai Kvebeke praėjo ramiai, bent spaudoje nebuvo pastebėta didelių protestų ar priekaištų. Jų tikriausiai buvo ir tenai, bet gyventojų nepasitenkinimas nepasiekė viešumos. Kitaip dalykai klostėsi Toronte, kur raudonarmiečiai davė net tris koncertus per du vakarus. Parodė juos ir televizija. Visas miestas (daugiau kaip du milijonai gyventojų) matė scenoje uniformuotus sovietinės armijos karius. Dainos jų buvo gražios, bet karinė uniforma sukėlė ant kojų tūkstančius demonstrantų, kilusių daugiausia iš Sovietų Sąjungos pavergtų kraštų. Jie demonstravo prie Massey Hall salės, kur vyko raudonarmiečių koncertai. Savo plakatais jie reišė pasipiktinimą atstovais kariuomenės, kuri kruvina jėga pavergė daugelį kraštų.

MINĖTASIS pasipiktinimas buvo labai pagrįstas. Juk Raudonoji armija buvo ir tebėra brutali jėga, kuri okupavo Lietuvą, Latviją, Estiją, Afganistaną, savo orbiton įtraukė Lenkiją ir beveik visą Vidurio bei Rytų Europą. Tiesa, dainavo scenose ne ginkluoti užkariautojai, o beginkliai dainininkai, bet jie buvo atstovai žmonių ginkluotos armijos, kurios uniformos yra nekalčių žmonių krauju aptaškytos. Karinė dainininkų uniforma ryškiausiai siejo juos su ginkluota bei grėsminga armija. Didžiojoje spaudoje pasigirdo užuominos apie nacinės Vokietijos SS dalinius. Esą kaip atrodytų, jeigu scenoje pasirodytų ne raudonarmiečių, o esesininkų choras? Kokia būtų reakcija visuomenės, ypač tų sluoksnių, kurie yra nukentėję nuo nacių? Be jokios abejonės, protestai būtų daug stipresni, demonstracijos daug didesnės. Šis palyginimas įgalino kanadiečius suprasti savijautą tų gyventojų sluoksnių, kurie yra nukentėję nuo Raudonosios armijos bei pergyvenę jos nešamas baisybes. Kaip SS daliniai, taip ir Raudonoji armija yra palikę žiaurius pėdsakus — ne tik fizinius, bet ir psichologinius, kurie kaip žaizdos glūdi žmonių sielose.

RAUDONIEJI koncertai Kanadoje buvo apgailėtina klaida, žalinga ir Sovietų Sąjungai, ir Kanadai. Žalinga sovietams ta prasme, kad pažadino tyliai rusenantių protestus, atnaujino apgijusias žaizdas ir išvesdino į gatves tūkstančius demonstrantų su plakatais, nukreiptais prieš Sovietų Sąjungą. Be to, susilaukė neigiamos reakcijos iš kai kurių didžiųjų laikraščių. Žalingi buvo tie koncertai ir Kanadai, nes pasipylė protestai prieš dabartinę vyriausybę, kuri tuos koncertus įgalino ir tam tikra prasme globojo. Kanados vyriausybės nariai, kurie buvo žinomi kaip pavergtųjų tautų bičiuliai, savo prosovietiniais pareiškimais to pasitikėjimo neteko. Ir aplamai Mulronio vyriausybė, išleisdama raudonarmiečių koncertus, neteko pasitikėjimo žymioje visuomenės dalyje. Prie to prisidėjo ir vienašališkas Deschenes komisijos mandatas, liečiantis tikrai nacių karo nusikaltėlius. Demokratinuose rinkimuose tokia vyriausybė gali būti padarytas nemalonus sprendimas. Galimas dalykas, vyriausybė norėjo pasitarnauti taikai. Deja, pasitarnavo nesantarvei savame krašte. Raudonarmiečiai dainavo apie taiką, bet ar tai ne didžiausias veidmainiškumas? Ar galima pasitikėti vilko daina apie taiką, priarius visą eilę erkių?

KANADOS [VYKIAI]

Valdančios partijos vargai

Kanadą valdanti konservatorių partija, traukianti daugumą laimėjusi parlamento rinkimus 1984 m. rudenį, dabar pasiekė kitą rekordą, tapdama nepopuliariausia partija, kurią remia tik 22% apsisprendusių kanadiečių. Taip žemai populiarumo skaičiams nepasiekė nė viena liberalų partija. P. E. Trudeau valdymo metais. 1976 m. liberalų populiarumas buvo sumažėjęs iki 29%, o 1983 m. pabaigoje priartėjęs prie 23%, bet vėl pradėjo kilti, kai P. E. Trudeau paskelbė pasitraukimą iš vado pareigų. Liberalus dabar remia 44% apsisprendusių kanadiečių, socialistus — 32%. Lig šiol valdanti partija niekada nebuvo atsidūrusi paskutinėje vietoje, kurioje dabar jau pastoviai laikosi konservatoriai. Vilties jiems teikia taip pat rekordinis neapsisprendusių kanadiečių skaičius, pakilęs iki 29%. Sprendimą jie turės padaryti sekančiuose parlamento rinkimuose, iki kurių dar yra pora metų.

Kanados ministeriui pirm. B. Mulroniui daug pakenkė

susikompromitavusių ministrų pasitraukimai. Nuo konservatorių atėjimo valdžion 1984 m. rudenį atstitydino net septyni ministrai, kurių eilėse vyrauja paskubomis konservatorių susižvejoti kvebekiečiai. Paskutinis pasitraukė portfelio neturėjęs valstybės ministras Roche LaSalle, kai spaudoje pasklido pranešimai, kad jam paremti pietus surengė verslininkai, kiekvienas sumokėdamas po \$5.000. Kilo rimtas įtarimas, kad už tokia suma tie verslininkai tikėjosi susilaukti atsiliepinančios pagalbos iš ministerio. Jau anksčiau buvo išaiškinta, kad ministras R. LaSalle savo padėjėjius pasisamdė du su kriminaliniais nusikaltimais susijusius asmenis. Ministrų pasitraukimas ne visada reiškia, kad jie yra kalti. Tačiau politikoje būna dar liūdniau, kai tokie ministrai savo nekaltumą bando apginti specialiai sudarytoje tyrimo komisijoje. Į tokių eiles įsiriškavo atstitydinti pramonės ministras Sinclair Stevens, apkaltintas asmeninių

Kai Raudonosios armijos choras koncertavo Toronte, tūkstančiai gyventojų demonstravo prie Massey Hall salės. Plakatai išreiškė demonstrantų nuotaikas. Pirmasis plakatas: "Kaip drįstate dainuoti, kai mūsų tauta verkia? Kaip drįstate juoktis, kai mūsų tauta liūdi?" Antrasis plakatas: "Mes negalime girdėti dainų jūsų ginklų triukšme!" Apie koncertą neigiamai pasisakė ir dalis didžiosios spaudos

Nuotr. St. Dabkaus

Plešrus lokys — Sovietų Sąjunga drasko Baltijos valstybes ir Afganistaną. Šis plakatas buvo ryškiai matomas protesto demonstracijoje Toronte, kur koncertavo Raudonosios armijos choras. Kitame plakate matyti įrašas: "Raudonarmiečiai — karo nusikaltėliai"

Nuotr. St. Dabkaus

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Du komunistų dienraščiai apie Lietuvą

Italijos komunistų dienraštis gina religijos laisvę Lietuvoje

Pastaruoju metu Italijos komunistų partijos organas "L'Unita" paskelbė tris straipsnius apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje. Dienraščio korespondentas Alceste Santini, kuris prieš pat 1986 m. Kalėdas lankėsi Vilniuje ir Kaune, Lietuvos katalikų padėtį mėgino pavaizduoti visai taip, kaip jam pasakojo Religijų reikalų tarybos įgaliotinis Anilionis ir jo pavaduotojas Juozėnas. Del to straipsniuose pilna didelių klaidų ir nutylėjimų.

Pavyzdžiui, autorius tvirtina, kad Vilniuje tikinčiųjų reikalams tarnaujančios net 64-rios šventovės. Tuo tarpu visiem žinoma, kad Lietuvos sostinėje atvirų šventovių šandien yra tikrai apie dešimt. Net prieš karą čia jų buvo tikrai apie 40. Autorius visai nutyli, kad iš Vilniaus katalikų yra atimtos net pagrindinės šventovės: katedra ir Šv. Kazimiero, kad Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius jau 26-ri metai yra ištremtas iš sostinės.

Pasipiktinęs faktų klasto-

interesų susikirtimu su valdiniais. Siekdamas išvengti tokių interesų susikirtimo, savo kontroliuojamą finansinę "York Centre" bendrovę jis perdavė žmonos Noreen Stevens vadovybei. Pastaroji 1985 m. gegužės 16 d. gavo \$2,6 milijono paskolą iš finansininko A. Czapskos, turinčio artimus ryšius su automobilijų dalių gamykla "Magna International", gavusią valdžios paramą per ministrą S. Stevensą.

(Nukelta į 8-tą psl.)

jimu ir skandalais nutylėjimais, i Italijos komunistų partijos organo "L'Unita" straipsnį reagavo kitas Italijos komunistų dienraštis "Paese sera". Vasario 23 d. laidoje nuolatinis "Paese sera" bendradarbis žurnalistas Giovanni Genari paskelbė straipsnį antrašte "Tikintieji Sovietų Sąjungoje vis dar yra atstumti". Antireliginės kovos fronte nėra jokių paliaubų, — rašo Genari. — Nors tikybinų Bendrijų atstovai dalyvavo tarptautiniame Maskvos forumo, bet atskiri tikintieji, kurie viešai išpažįsta savo tikėjimą, ir toliau lieka atstumti, kaip nepilnaverčiai piliečiai. Aktyvūs tikintieji, vadinti "religiniais veikėjais" ir toliau kenčia kalėjimuose bei koncentracijos stovyklose. Jų veikla yra laikoma "antisovietine". Išlaisvinami kai kurie mokslininkai, rašytojai, intelektualai, bet dar negirdėti apie religijos atstovų išlaisvinimą. O tokių kalėjimuose ir griežto režimo lageriuose yra daugybė, — pabrėžia Genari.

Lietuvoje mokyti vaikus religijos yra nusikaltimas. Mokyklose visi mokytojai yra įpareigoti vaikams skiepyti ateizmą. "Paese sera" bendradarbis primena, kad lietuviai tauta turi tūkstantmetę istoriją, bet ji 1939 m. pagal Stalino ir Hitlerio sandėrį buvo prievarta įjungta Sovietų Sąjungon. Nors lietuviai tauta apie 80% yra katalikiška, — rašo Italijos komunistų dienraštis, — bet šandien ji neturi nei katalikiškos spaudos, nei kitų komunikacijos priemonių.

Daugiau kaip šimtas šventovių buvo uždarytos. Tarp uždarytų šventovių yra Vilniaus katedra ir Lietuvos globėjo Šv. Kazimiero šventovė, kuri yra paversta ateizmo muziejumi. Vilniaus vyskupas Jul. Steponavičius jau 25-eri metai yra ištremtas. Kunigų skaičius prievarta mažinamas. Jau dabar daugiau kaip 150 šventovių Lietuvoje neturi savo kunigo. O galbūt tai dėl dvasinių paaukimų krizių? — klausia Genari. Jokių būdu ne! Juk reikia atsiminti, kad prieš karą Lietuvoje buvo keturios kunigų seminarijos, o šandien yra tik viena kunigų seminarija Kaune, kurioje auklėtinių skaičius griežtai apribotas. Valdžia nusprendžia kam leisti ir kam neleisti įstoti seminarijon. 1940 m. — primena autorius, — Lietuvoje buvo 37-ni vyrų ir 85 moterų vienuolynai. Sovietai juos visus panaikino. Buvo septynios katalikiškos knygų leidyklos, šandien nėra nė vienos. ...

Gorbačiovas iki šiol nė kiek neapgailestavo religinėm bendruomenėm ir pavieniem tikintiesiems padarytų skriaudų bei nuostolių — pažymi straipsnio autorius. Gorbačiovas pakartotinai ragino sustiprinti antireliginę kovą. Oficialūs sovietų šaltiniai tvirtina, kad Brežnevo laikais nebuvo demokratijos, bet apie tikrą demokratiją negali būti kalbos tol, kol nebus tautom užtikrinta pati elementariausia sąžinės bei religijos laisvė — baigia straipsnį Genari. Religinės laisvės varžymai yra tikra antidemokratiška! Inf.

Pasaulio įvykiai

PASAULIO DĖMESIN VĖL IŠKOPĖ JAV PREZ. R. REAGANAS, pripažindamas padarytą klaidą slapto ginklų pardavimu Iranui, tapusiu nesėkmingu bandymu į juos iškeisti įkaitais pagrobtais amerikiečiais. Jis prisiėmė pilną atsakomybę už savo štabo pareigūnų veiksmus, jiems patikėtą per didelę laisvę, išpareigodamas suvaržymus ateityje. Prez. R. Reaganas betgi pakartojo ankstesnį savo pranešimą, kad jam nebuvo žinomas dalies už ginklus gautų pinigų atidavimas Nikaragvos partizanams. Tokiu atsakomybės prisiėmimu prez. R. Reaganas bandė atgauti anksčiau turėtą amerikiečių tautos pasitikėjimą, kad galėtų sėkmingai užbaigti likusius dvejus prezidentavimo metus. Tokiu kritišku momentu iš Maskvos netikėtai atėjo M. Gorbačiovo

pasidūlymas pasirašyti sutartį, panaikinančią vidutinio nuotolio sovietų ir amerikiečių raketų Europoje. Praktiškai tai reiškia atsisakymą trikalvių Sovietų Sąjungos "SS-20" raketų, JAV "Pershing II" raketų ir skriejančių bombų. Abi pusės šių ginklų galėtų pasilikti tik su šimtu branduolinių užtaisų. Maskva tuos ginklus turėtų atitraukti sibirinė savo dalin, o Vašingtonas — Aliaskon. Anksčiau M. Gorbačiovas reikalavo, kad net ir vidutinio nuotolio raketų panaikinimas Europoje būtų susietas su JAV išpareigojimu atsisakyti priešraketinių ginklų sistemos įvedimo erdvėse. Tokios nuolaidos tada negalėjo padaryti prez. R. Reaganas. Vidutinio nuotolio raketų pašalinimui iš Europos pritaria abi pusės. Atrodo, šiuo klausimu bus pasirašyta sutartis, kurios reikia ir M. Gorbačioviui, ir R. Reaganui populiariamui padidinti.

Žalingas teismas

Santykius tarp JAV ir Izraelio įtėmė špionažu apkaltinto J. Pollardo byla Vašingtone. Pastarasis, dirbdamas JAV karo laivyno žvalgybos centre, Izraeliui parūpindavo slaptus dokumentus. Žydų kilmės amerikietį J. Pollardą špionąžan įjungė ir jo veiksmus kontroliavo Izraelio aviacijos plk. A. Sella. J. Pollardas teisinosi paslaptis Izraeliui išdavinėjęs iš meilės, bet už jas jis taipgi gavo nemažą sumą dolelių. J. Pollardas buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos, o jam talkinusi žmona gavo penkerius metus kalėjimo. Teismas taipgi kaltu pripažino Izraelio aviacijos plk. A. Sella, išvengusį atsakomybės Vašingtone, nes su Izraeliu pasirašyta sutartis nenumato špionažu apkaltintų asmenų išdavimo. Prieš Ameriką nukreipė Izraelio špionazas suerzino daugelį amerikiečių. JAV jau daug metų bilijonus dolerių išleidžia karinei ir ekonominei Izraelio paramai, abi šalys keičiasi žvalgybos duomenimis. Tokiu atveju amerikiečio J. Pollardo įvelimas Izraelio špionazą iš tiesų yra skandalingas, ypač kai jam atsiliepinama iš JAV gautais doleriais. Liūdniausia, kad

dabartiniai Izraelio vadai — premjeras J. Šamiras, užsienio reikalų ministeris Š. Peresas ir krašto apsaugos ministras J. Rabinas viešai teisinasi nieko apie tai nežinoję. Dar liūdniau, kad J. Pollardą špionazą įjungęs plk. A. Sella susilaukė paaukštinimo — buvo pakeltas į brigados generolus ir paskirtas Tel Nofa aviacijos bazės viršininku.

Skaudi nelaimė

Belgijos pakrantės apsiwertė ir nuskendo beveik 8.000 tonų talpos keltuvinis laivas "Herald of Free Enterprise", iš Zeebrugės uosto plaukęs Doverin. Iš šalto vandens buvo ištraukti 408 keleiviai ir įgulos nariai, žuvo 135. Laivas, ką tik išplaukęs iš Zeebrugės uosto Belgijoje, apsiwertė ant kairiojo šono ir nuskendo per tris minutes. Spėjama, kad vanduo staiga išveržė į automobilams skirtą pirmą ir antrą denį laivo apačioje. Dešinysis šonas liko vandens paviršiuje, bet jo negalėjo pasiekti staiga vandenyje atsідūrę kairiojo šono keleiviai. Didžiąją keleivių dalį sudarė namo iš V. Europos grįžtantys britai.

Krizė Italijoje

Socialistas B. Craksis, tapęs 45-tuoju pokariniu Italijos premjeru, valdžioje išsilaikė puskertvurtų metų, pasiekdamas pokarinį rekordą. Tai buvo iš tikrųjų nelengvas laimėjimas, nes koalicinės vyriausybės, be B. Craksio socialistų, įėjo krikščionių demokratų, respublikininkų, socialdemokratų ir liberalų atstovai. Koaliciją po italams neįprastai ilgo laiko sugriovė prasiidėję partijų nesutarimai. Galimas dalykas, dar šį pavasarį teks skelbti naujo parlamento rinkimus, nors iki normalių rinkimų buvo likę vieneri metai. Rinkimai vargu ar beįsprės politinę problemą: dėl partijų gausumo nė viena negauna pakankamai atstovų sudaryti daugumos vyriausybės. Laimė koalicinėje vyriausybėje vėl gali bandyti krikščionių demokratų užsienio reikalų ministras G. Andreotti, pokaryje jau penkis kartus ejęs premjero pareigas. B. Craksis Italijai grąžino ekonominį jos pastovumą.

Šiame numeryje:

Raudonieji koncertai

Kai taikos ardytojai koncertuose dainuoja apie taiką

Du komunistų dienraščiai apie Lietuvą

Pranešimas iš Italijos apie klaidinantių išpuolių

Vergo vaikas — vergvaldžio nuosavybė

Lietuvos pagrindžio spauda apie paneigtas tėvų teises

Sovietinio kalinio atsiminimai

Vlado Lapienio kelionė iš vieno kalėjimo į kitą

"Novosti" Kremliaus tarnyboje

Sovietiniai korespondentai — slaptosios žvalgybos darbuotojai

Priešabartinės demonstracijos Vašingtone

Išpuolčiai dalyvavusio demonstracijoje prieš negimusį žudymą

Politinės studijos Los Angeles mieste

Jose dalyvavo ir rašytojas Tomas-Saulius Kondrotas

"Krikščionybė — tautos stiprybė"

Kanados lietuvių katalikų centro atstovų suvažiavimas

Nepaprasta kelionė

Editos Nazaraitės kelias iš priespaudos į laisvę

Jaunujų poezijos rinkinys

Keturi jauni išeivijos poetai, išėję į plačią viešumą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguojas: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$22, pusmetinė — \$12, rėmėjo — \$25, garbės — \$30
(Amerikoj — JAV doleriais). Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$22.00 per year, \$12.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Vergo vaikas - vergvaldžio nuosavybė

Vaikai nėra tėvų nuosavybė — skelbia "Tarybinis mokytojas" okupuotoje Lietuvoje. Apie tai rašo "LKB kronika" 72 numerįje

Dar ne per toli tie laikai, kai tauta buvo naikinama fiziškai. Dešimtys tūkstančių žmonių buvo grūdami į gyvulinius vagonus, vežami į tolimiausius Rusijos imperijos užkampius, badu ir šalčiu mariniami Kazachstano stepėse, Sibiro taigose, Ledinuotojo vandenyno pakrantėse. Kiti buvo dusinami kalėjimuose, nesuskaitomose Gulago lageriuose. Pagaliau kiek mūsų tautiečių išsisi nužudyti gimtojoje žemėje... Prisiminkime, kad ir tiesioginių žmonių šaudymą, išties kaimų sunaikinimą Nemuno pakrantėse ir šiaurę nuo Merkinės 1944 metų žiemą. Okupanto siuntėjimas Lietuvoje labai panašus į vokiečių užkariautojų elgesį galėjoje Lenkijoje 1939-44 metais. Tik toks skirtumas, kad pastarųjų darbai keliama į dienos šviesą, smerkiami, o rusiškojo budelio nusikaltimai stengiamasi tyliai nugramzdinti į užmarštį.

Bet baisiausia tai, kad tautos žudymas vykdomas ir toliau, tik šį kartą jau kitomis priemonėmis, kitais būdais. Kėslai ir tikslai nepakeisti, pakeisti tik metodai. Tauta ir toliau žudoma. Šį kartą ne trimimis, bet moraliniu pūdyjimu bei sąmonės žalojimu. Atnešta ir tautai brukama komunistinė "moralė" vis labiau skverbiasi į žmonių tarpusavio santykius. Vis daugiau apnuodija sąmonę nepasitikėjimu, įtarimu, pataikavimu, patsidavėliškumo nuodais, vis labiau plinta moralinis supuvimas, karjerizmas, korupcija. O kiek abejingumo žmogui, blogo savo pareigų atlikimo, kiek vagysčių, grobstymo, biurokratizmo; žmogus žmogui vis labiau tampa vilku.

Tai komunistinės moralės, tikrovė, kurios nematyti ir nepripažinti gali tik visiškai akli fanatikai! Tačiau to dar negana. Šiandien užsimota prieš visą tautos ateitį. Iš jos norima atimti vaikai, ateinančioji karta. Tie, kurie liko nenužudyti negimę, tie, kuriuos augina tėvai. Pasirodo, "Vaikai nėra tėvų nuosavybė. Jie — būsimieji socialistinės visuomenės piliečiai". ("Tarybinis mokytojas", 1986 m. rug. mėn. 20 d. Nr. 66, strp. "Dvideidiskumo pamokos"). Vadinasi, vaikai pagimdei, augini, juo rūpiniesi, bet daug teisių į jį neturi. Jis — socialistinės visuomenės nuosavybė, jis "nacionalizuotas", "susivuomenintas", konfiskuotas, nusavintas... Pagal komunistinę moralę, tai logiška.

Ne komunistai davė valstiečiams žemę. Jie ją nuo amžių turėjo. Žemę komunistai tik atėmė. Ne komunistai statė ir

puosę bažnyčias — jie tik atėmė jas. Ne komunistai steigė Lietuvoje įvairias organizacijas, draugijas, leido laikraščius, knygas, žurnalus — jie tik viską panaikino, uždraudė, atėmė. Kas dar lieka — atimti iš tėvų vaikus. Jie — socialistinės visuomenės nariai, jie — komunistinės valstybės nuosavybė!

Taip, kaip senovėje, kaip vergovinės santvarkos laikais: vergo šeimos vaikas yra ne tėvų, bet vergo savininko nuosavybė. Šiandien tarybinio piliečio šeimininkas yra valdžia, komunistų partija, tiksliau — jos valdančioji viršūnė. Tad ir tarybinio piliečio vaikai yra jų nuosavybė. Ir tėvai su savo vaikais turi elgtis taip, kaip šis savininkas nurodys. O nurodo jis taip: "Lietuvos TSR liaudies švietimo įstatyme tarp pagrindinių liaudies švietimo principų įrašytas mokytojo pasaulietiškas be religijos įtakos: šiuo įstatymu tėvai ir juos atstovaujantys asmenys, be kita ko, įpareigojami auklėti vaikus aukštos komunistinės moralės dvasia". "Moraliai" konfiskuojami nusavinami vaikai. Jie turi būti formuojami pagal šią "moralę". Turi virsti jos išpažinėjais. Turi tapti jos skelbėjais, vykdytojais ir kovotojais. Tokiais jie privalo būti išauklėti nuo mažens. Tai panašu į turkų elgesį su pavergtų krikščioniškų tautų vaikais, kai juos atimdavo iš tėvų ir išaugindavo fanatiškais musulmonais, skirtais kovoti prieš savo tautiečius. Dabar kažkas panašaus bandoma daryti su mūsų vaikais, su mūsų tautos ateitimi su jauna karta.

Tad kur visos konstitucinės "garantijos", visi plepalai apie sąžinės laisvę, kur visos žmogaus teisių deklaracijos, visi tarptautiniai susitarimai, kuriuos taip iškilmingai pasirašinėjo tarybiniai valdovai? Ir kaip suderinti: "šiuo įstatymu tėvai ir jiems atstovaujantys asmenys, be kita ko, įpareigojami auklėti vaikus aukštos komunistinės moralės dvasia" su, tame pačiame staipsnyje Moleto rajono Religinių kultūrų įstatymu laikomomis kontrolės komisijoms prie Lietuvos LDT vykdomojo komiteto pirmininkės D. GANCERIENĖS žodžiais: "Sutinkamai su TSRS konstitucijos garantuojama piliečių sąžinės laisvę tik tėvai turi teisę patys namuose mokyti savo vaikus poterių, katekizmo, ruošti prie išpažinties ir pirmosios komunijos"? Kurio šio straipsnio teiginiu galima patikėti? Jie vienas kitam prieštarauja! Kažkokia klaidi nesąmonė ateistų vadinama "religine laisve".

Sovietinio kalinio atsiminimai

VLADAS LAPIENIS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Vėl važiuojam

Ižuliai duryse sukasi nadziratelius raktas. Pasirodo korpusinis su ilgu srašu. Pavardė, vardas, tėvo vardas, gimimo metai, straipsnis, terminas?... Pasiruošk su daiktais! Skubiai! Etapas! Kažin kur važiuojam... Viešpatie, palaimink šią kelionę!

Ir vėl pedantiška krata. Gražina petnešas, diržus. Pavare į kitą kamerą, išduoda kiekvienam kaliniui po porą sauju labai sūrių kilių, po porą kepalukų forminės duonos, 20 ar 40 gr. cukraus ir liepia pasirašyti už šiuos produktus. Su temus, lydimi ginkluotų kareivių su vilkiniais šunimis, buvome nuvežti į geležinkelio stotį. Ten išlaipino iš "voronokų" ir suvarė vėl į grotuotą traukinį. Čia kaliniai buvo vežami ne tik iš Leningrado bei Kaliningrado srities, bet ir iš Novgorodo, Pskovo ir kitų vietovių. Kalinių buvo net keli vagonai.

Vėl naujos pažintys, vėl keiksmai, nešvankios kalbos... Traukinys pajudėjo Jaroslavlio kryptimi.

Valgant sūrias kilkas labai norėjosi gerti. Kaliniai nuolat prašė konvojininkus vandens, tačiau davė tik prieš rytą. Prieš auštant vagonus su kaliniais atkabino nuo traukinio ir šilumvežis šiuos vagonus nuvarė į mišką. Miške kaliniai vagonuose išbuvo visą dieną ir tik sutemus vagonus vėl prikabino prie traukinio.

Kaip keista, jog liaudies valdžia bijo savo liaudies... Savo piliečius, nusikaltusius "liaudžiai", veža tik naktimis...

Mus vežė visą naktį.

Jaroslavlio kalėjime

Ankstų rytą mus išlaipino iš vagonų ir atvežė į didžiulį Jaroslavlio kalėjimą.

Čia teko susidurti ir kalbėtis su įvairiausiu Rusijos vietovių, daugelio nacių kriminaliniais kaliniais. Jie mane klausinėjo, už ką aš tokiam amžiuje patekau į kalėjimą. Jiems atsakiau, kad esu nubaustas pagal LTSR BK 68 str. 1 d. (RSFR BK 70 str. anti-tarybinė agitacija ir propaganda) — esu politinis kalinys. Tada "butavkai" (kriminaliniai kaliniai) mane paklausė, kiek aš nužudęs partinių bei valstybinių darbuotojų? Jiems atsakiau, kad nesu nė piršto prie jų pridėjęs. Jie man atkirto: "Tai už ką tavė areštavo, už ką nuteisė?" Jiems atsakiau, kad čekistai, darydami pas mane kratą, rado "LKB kroniką". Šis leidinys gina tikinčiųjų teises. Be to, jie dar rado keletą knygelių bei brošiūrų, kurias vadina anti-tarybinėmis, nes jos parašytos be valdžios leidimo, be partijos sutikimo. O aš jau laikiau kaip informaciją, kurios valstybė visuomenei neteikia. Tada jie pasakė, kad aš esąs ne valstybinis, o popierinis nusikaltėlis...

Ne taiso, o gadina

Dauguma Jaroslavlio kalėjime sutikty kalinių jau buvo teisti po keletą kartų. Juos klausdavau: "Sakykite, jūs buvote po keletą ar keliolika metų vadinamose pataisų darbų kolonijose — ar jus tos kolonijos pataisė?" Ne vieno neradau, kuris būtų pasakęs, kad jį tos kolonijos būtų pataisiusios. Priešingai, visi paklaustieji tvirtino, kad tos vadinamos pataisų darbų kolonijos juos dar labiau sugadino. Kai kurie iš jų net gyrėsi, kad jie konclageriuose (kolonijose) dar labiau pakėlė savo "kvalifikacijos" lygį — vagys žadėjo, išėjo į laisvę, dar kvalifikučiau vogti, kad jų nepagautų; plėšikai žadėjo dar gudriau plėšikauti. O jau grobstymą iš valstybės aruodo ar kišenės jie net neskaitydavo nusikaltimų ir t.t. Taigi tos kolonijos ne taiso žmones, bet dar labiau juos gadina. Tad ar ne tiksliau būtų jas vadinti *priverčiamojų* darbo kolonijomis, nes ten beveik visus šiek tiek darbinę žmones verčia dirbti. Arba reikėtų vadinti žmonių varginimo, kankinimo kolonijomis nes vargo ten tikrai daug patiriama.

Intelektualai

Teko ten sutikti ir intelektualų. Jie tarp savęs kalbėjo,

kad skelbiama apie XX š. žmogaus didybę ir grožį, o tačiau matome fizinį ir moralinį žmogaus bejėgiškumą. Koks skaudus paradoksas. Mačiau tą tarybinį, išdidų žmogų, uždarytą kalėjime, o vėliau mačiau patalpintą už spygliuotų vielų prie priverčiamojų darbo... Kaip keista, kad tūkstančių tūkstančiai žmonių kameroje ir lagerių barakuose girdi dainuojant per garsia kalbuis: "Aš kitos tokios šalies nežinau, kur taip laisvai kvėpuotų žmogus". Ar begalima labiau pasitytioti iš žmogaus? Daugumas iš esmės yra laisva, suvereni, nepalenkiama būtybė. Bet štai piktai žmonės, pažeidami prigimtine teise, piktnaudžiaudami valdžia, tą suvereną būtybę — žmogų ima į savo rankas ir naudoja kaip priemonę ar medžiagą savo nuožūrai, net savo nedoriams tikslams. Priešindamasis tam, turi visą gyvenimą traukintis po kalėjimus, katorgas, konclagerius, amžinai apstatytas sekliais, šnipais, vilksūniais, sargybiniams, nuolat įkinkytas į vienokios ar kitokios baudžiavos neįsibrendimo ir nepakeliamo darbo jungą, negalėdamas nei ką nori veikti, nei kur nori gyventi, nei ką nori valgyti. (Beje, maistas Jaroslavlio kalėjime daug prastesnis, negu Vilniaus Saugumo kalėjime).

Vieną vakarą atėjo korpusinis su srašu. Pavardė, vardas, tėvo vardas? Gimimo metai? Straipsnis? Terminas? Skubiai su daiktais! Etapas! Ir vėl kelionė nežinoma kryptimi! Krata. Gaunu kepaluką forminės duonos, kelias sūrias žuvis, truputį cukraus. Palydėti ginkluotų sargybinių ir vilksūnių, atsiradome prie "Stolypino" (grotuoto traukinio). Kalinių vagono buvo privartyta tiek daug, kad nebuvo nei kur atsistėti. Teko stovėti kaip silkių statinėje! Traukinys važiuo Ivanovo kryptimi. O iš čia — Gorkio kryptimi. Traukinyje kiti kaliniai, naujos pažintys.

Gorkio kalėjime

Iš Gorkio geležinkelio stoties mus keliais "voronokais" nuvežė į labai didelį Gorkio kalėjimą. Čia, kruopščiai iškratę, paėmę daiktus į sandėlį, mus apgyvendino labai didelėje kameroje — su žmogūdziais, plėšikais, vagimis ir prievartautojais. Iš abiejų pusių metalinės dviejų aukštų lovos. Kai mane čia apgyvendino, nebuvo nė vienos tuščios lovos. Šiame kalėjime visiems kaliniams davė patalynę nesiakindami kaip kituose kalėjimuose, kad tranzitu vežamiems kaliniams patalynė nepriklauso. (Pskovo ir Jaroslavlio kalėjimuose patalynės nedavė). Maistas Gorkio kalėjime buvo daug geresnis, negu Pskovo bei Jaroslavlio kalėjimuose.

Kameroje kaliniai virdavo arbatą, vadinamą čefiru, todėl būdavo labai daug dūmų. Dūmai labai aitrūs, nes arbatai virti kaip kurą naudojo laikraščius, knygas arba drabužius... Oras slogus, dusinantis. Lovų galuose buvo pririšti kalinių duonmaišiai, kuriuose jie laikydavo duoną ir kitus būtiniausius reikmenis.

Prie kameros durų buvo unitazas. Jis buvo atviras. O nuo unitazo už penkių-šešių žingsnių stovėjo didelis stalas, ant kurio kaliniai valgydavo. Kadangi kameroje kalinių buvo labai daug, tai vieni kaliniai prie stalo valgydavo, o kiti tuo pat metu naudodavosi unitazu... Kartais prie jo tekdavo net pastovėti eilutėje... Galima įsivaizduoti, koks kameroje buvo oras!...

Į pirtį

"Pasiruoškite į pirtį!" — šaukė nadziratelius. Visus kameros vyrus vedė ilgais koridoriais, laiptais aukštyn, žemyn. Priėjus pirties prieškambarį, kalinys-pirtininkas padavė geležinius žiedus, ant kurių turėjome sukabinti savo apatinius drabužius ir atiduoti į vadinamą "prožarką" (karštą kamara) išdeginimui, kad nebūtų parazitų.

Drabužių kaitinimo (deginimo) paprotį T. Sąjungoje buvo įvedęs Leninas revoliucijos metais, kai visoje šalyje pradėjo siausti demėtoji šiltinė. Tada jis pasakė: "Arba utėles nugalės komunizmas, ar-

ba komunizmas — utėles". Ši "geniali" jo mintis tebevykdoma ir dabar kalėjimuose bei lageriuose...

Taigi apatinius drabužius sudėjome ant geležinių žiedų ir atidavėm pirtininkui. Jis mums davė geležinį žetonėlį, kad drabužiai atiduoti į "prožarką". Mazgotis po šaltu dušu mums leido gal 15-20 min. Nusiprausę išėjome per kitas duris ir stojome į eilę, kad gautume apatinius drabužius. Atnešė juos karštus, o geležiniai žiedai buvo taip įkaitinti, kad negalėjome jų nė į rankas paimti. Mums grąžino nebe tuos baltinius, kuriuos pridavėme. Didesnio ūgio kaliniai, gavę mažo ūgio kalinių baltinius, negalėjo jais apsivilkti ir turėjo eiti į kameras be baltinių.

Daugybė kalinių

Į politinius kalinius "butavikai" (kriminaliniai) žiūrėjo su pagarba. Jų atamanas (vardas) neleidė manęs skriausti.

Kai pabuvojav atpiniuose traukiniuose, persiunčiamuose kalėjimuose, savo akimis pamaciau, kiek daug T. Sąjungoje yra kalinių, o ypač kriminalinių! Sovietinėje spaudoje retai terašoma apie žmogūdzystes, apiplėšimus, vagystes, išprievartavimus, tarsi jų būtų labai mažai. O dabar savo akimis pamaciau milžinišką kalinių armiją. Užtvindyti jais ištisi Rusijos plotai. Vien tik Gorkio kalėjime sakė esant per 10 tūkstančių. O juk tokių kalėjimų T. Sąjungoje yra daug!

Būdamas laisvėje, matydavau, kas yra skelbiama garbės lentose, parodų salėse, statistikos biuleteniuose, kas rašoma spaudoje, rodoma televizijos bei kino ekranuose; girdėdavau kas kalbama per radiją. O dabar, būdamas už grotų, bendraudamas su kaliniais, išvydau kitą pasaulį, pamaciau tai, kas slepiasi už tų garbės lentų, parodų bei oficialiai skelbiamų statistikos duomenų, už blizgančių stendų, už masinės informacijos priemonėmis skelbiamos informacijos plačiai visuomenie, savo krašto liaudžiai.

Materialistinio amžiaus žmogų vargina ir žudo ne tiek turtas ar jo stoka, kiek rūpestis juo. Tai materialistinio auklėjimo žymė, o taip pat ir bausmė. Dabartinis žmogus yra pažemintas visomis tomis materialinių vertybių kūrimo, gamybos pastangomis, kurios nustelbia ir išstumia visas kitas.

Aprūpinti rytdieną medžiaginėmis vertybėmis tarnauja ir taupomosios kasos, paskolos laktai, socialinis draudimas, privalomasis draudimas, draudimas nuo nelaimingų atsitikimų, draudimas nuo stichinių nelaimių, turto draudimas ir t.t., net visa valstybės santvarka tam tikslui tarnauja. Bet ar žmogus dabar saugesnis ir labiau aprūpintas? Anaipol. Tikėjimą ir pasitikėjimą Dievo Apvaizda atmetus, ateities netikrumas dar labiau graužia žmogaus širdį.

Egzistencijos centre turi stovėti ne daiktas, ne materija, bet mūsų asmuo, mūsų siela. Kai egzistencijos centre žmogus pastatė turtą ar daiktą, pats žmogus atsidūrė pakraštyje, pats pavirto daiktu... Tai materialistinio žmogaus skaudus pralaimėjimas ir pažeminimas. (B.d.)

Metinė "TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — oro paštu 70 dolerių visuose laisvojo pasaulio kraštuose.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

A+
ANGELEI IR ALFONSUI
ŠMIGELSKIAMS
mirus,

jų dukrą LORETĄ, žentą PETRĄ ir vaikaite su vyrais
nuoširdžiai užjaučiu —

A. Viskontas

A+
VILIUI ŽALKAUSKUI

JAV-se mirus,

jo dukrą ADĄ MONSVILIENĘ ir jos vyrą nuoširdžiai užjaučiame —

M. V. Kriščiūnai

E. Ališauskienė

A+
advokatui ALGIUI PUTERIUI
taip anksti iškeliauvus atpinybėn,

netekimo skausmu dalinuosi su tėvais — ANELE ir JONU, broliu ROMU, žmona DONATA ir dukrytėmis —

Marija Ramūnienė,

Ottawa, Ont.

Mylimam Tėvui
A+
JUOZUI PUTRIMUI
mirus Lietuvoje,

jo dukrą MAGELIONĄ LAURINAVIČIENĘ, sūnų MINDAUGĄ PUTRIMĄ ir jų šeimas liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame bei kartu su jais liūdimė —

Alfonsas Marcis ir dukros

Ričardas Dirvelis

Los Angeles "Spindulio" steigėjai ir
ilgametei mokytojai bei vadovai

A+
ONAI RAZUTIENEI
netikėtai mirus,

jos vyrą, dukrą DANGUOLĘ VARNIENĘ bei jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame. Reiškiame gilią užuojautą "Spindulio" nariams, netekusiems nuolatinės globėjės, pašventusios visą savo gyvenimą lietuviškam žodžiui, dainai ir šokiui —

Hamilton, Ont.

"GYVATARAS"

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A+
ROMOS MIKALAUSKAITĖS-
MATONIESENĖS

1986 m. kovo 24 d. mirties šešėlis aptemdė mūsų namus ir širdis. Po sunkios ligos ir operacijų, mirtis išplėšė ją iš mūsų tarp.

Roma gimė 1933 m. gegužės 3 d. Jurbarko. Pradžios mokyklą baigė Jurbarko. Vos pradėjus gimnaziją, frontui artėjant, su tėveliais pasitraukė į vakarus. Vokietijoje lankė gimnaziją ir atvykusi į Ameriką Worcester mieste ją baigė. Ilgus metus dirbdama banke, baigė buhalteriją bei sąskaitybą.

1954 m. sukūrė šeimą su Romu Matoniu. Susilaukė dukrelės Nijolės ir sūnaus Ričardo. Motinai, broliui ir tetai persikėlus gyventi į Riočardą, St. Petersburg Beach, palaikė glaudžius ryšius ir nuoširdžiai jais rūpinosi.

1987 m. kovo 29 d. St. Petersburg, Floridoj, Šv. Vardo šventovėje bus atnašaujamos Šv. Mišios už jos vėlę. Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti Romą maldose.

Brangioji išsėkis ramybėje, mes Tavęs niekad nepamiršime.

Vėlionės liūdi: motina, vyrais, dukra, sūnus, brolis ir teta.

Bronė Urbanienė

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakykite atliekame pagal projektą ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prakapas.

Tel. 233-4486

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NUTILO ŠABANIAUSKAS

Vilniuje vasario 9 d. mirė gausios šlagerių plokštelėmis pasižymėjęs lyrinis tenoras Antanas Šabanias, gimęs Jurbarko 1903 m. gruodžio 20 d. Velionis 1923-27 m. gyveno Italijoje, kur turėjo progą susipažinti su italų kalba ir itališko stiliaus dainavimu. Grįžęs Lietuvon, dainavo Kauno operos chore, sukūrė keletą mažesnių vaidmenų. Labiausiai betgi išgarsėjo tuo laiku labai populiariomis šlagerių plokštelėmis. Iš prigimties turėdamas gražų balsą, tapo populiariausiu šlagerių dainininku nepriklausomybės metais. A. Šabanias įdėmavo Vilniaus operos ir filharmonijos choruose, koncertavo su įvairiais pramoginiams ansambliams.

MOTORIZUOTI PIRATAI

Taip pavadintą advokato Igno Meškauskio pranešimą iš teismo salės paskelbė "Komjaunimo tiesa" sausio 7 d. laidoje. Jame pasakojama apie vidurnaktį pasibaigusį šokių vakarą Kėdainių rajone. Trys merginos viešeliu pėsčios grįžo namo. Jas bandė pasigauti iš sustojusio "Moskviciaus" išsokę vyruokai. Dviem pavyko pabėgti, o trečią jie atsiėmė automobilin. Šeši jaunuoliai jau nusivėję prie Bakainių piliakalnio ir ten išniekino. Mergina tik po dvidešimt valandų buvo atvežta ir išmesta iš automobilio netoli namų. Nukentėjusi atpažino dalį šokiųose dalyvavusių vaikų. Nusikaltėliai buvo surasti naujojoje Pelėdnagių gyvenvietėje. Kėdainių rajone prie Nevėžio krantų. Tada jų gelbėti šoko tėvai, nukentėjusią pradėjo siųsti "Žigulius", "Volgą" — ko tik norėtų širdis, jeigu ji atsiųstų bylos už grupinį prievartavimą. Pasak advokato I. Meškausko, nukentėjusio mergina buvo eilinių kolchozo darbininkų dukra, o jos išniekintojai — "gerų šeimų" sūnūs, kurie staiga atsidūrė kaltinamųjų suole, mamųčių aprenkti madingais drabužiais. Išsiskirti nepavyko. Niekas negalėjo patikėti, kad išniekintoji mergina savo noru vidurnaktį su gausia vaikų atvyko prie Bakainių piliakalnio. Teisiamieji prisipažino įvykdę žiaurų nusikaltimą, teisindami, kad jie buvo išgėrę. Jiems teks praleisti ilgus metus darbo stovyklose.

ŠLAPELIŲ KNYGYNAS

1986 m. sukako 80 metų Marijos Piaseckaitės — Šlapelienės (1880—1977) su vyru dr. Jurgiu Šlapeliu (1876—1941) Vilniuje įsteigtam knygynui, kuris ilgus metus buvo kultūrinio lietuvių centru. Sukakties proga duomenų "Tiesos" vasario 4 d. laidoje pateikia žurnalistas Kazimieras Umbržiūnas. Panaikinus spaudos draudimą, inž. Petras Vileišis gavo leidimą atidaryti pirmąjį lietuvių knygyną Vilniuje. Tą "Vilniaus žinių" laikraščio knygyną tvarkė Marija Piaseckaitė, talkinama Elenos Brazaitės ir Antaninos Davidauskaitės. Pradžią buvo sunki, nes trūko knygų. Knygnas turėjo tik Tilžėje spaudos draudimo metais išleistų knygelių. M. Piaseckaitė pradėjo atsivežti knygų iš Petrapilio mokslo akademijos, užsisakyti iš leidejo A. Olševskio Čikagoje. Kai 1905 m. pabaigoje revoliucija pasiekė Vilnių, M. Piaseckaitė-Šlapelienė su dr. J. Šlapeliu ir bendradarbe E. Brazaityte įsteigė naują knygyną dabartinėje Garelio gatvėje, buvusiam grafų Umiasovskių namu. Tada nuo 1906 m. vasario 6 d. Vilniuje jau veikė du lietuvių knygynai: "Vilniaus žinių" ir naujasis knygynas, kuris, pasitraukęs E. Brazaityte, tapo Šlapelių knygynu. I D. karo vokiečių okupacijos metais Šlapelių knygynas buvo vienintelis visoje Lietuvoje, aprūpinęs Lietuvą ir lietuviškas mokyklas knygomis, vadovėliais ir net rašomąją medžiagą. Knygnas turėjo bibliotekėlę, iš kurios už nedidelį mokestį buvo galima pasiskolinti lietuviškų knygų. Šlapelių knygynas išleido K. Donelaičio "Raštus", dr. J. Šlapelio "Rusišką lietuvių kalbos žodyną", "Kirčiuotą lenkišką lietuvių kalbos žodyną", keletą vadovėlių ir kalendorių. Vadovė M. Piaseckaitė-Šlapelienė turėjo daug vargo lenkų okupacijos metais: neteko retesnių knygų, susilaukė krutų ir kaltinamosios bylos 1938 m., kuri buvo panaikinta, kai Lietuva priėmė Lenkijos ultimatumą.

PRIVATŲS TAKSIAI

M. Gorbaciovo reformos į kai kurias viešojo gyvenimo sritis išleido ir privačias paslaugas. Vilniuje "Autoserviso" taksistų eiles papildė 30 taksistų su savais automobiliais, turinčiais reklaminius taksistų ženklus. Jie priimti anttraučiui pareigoms po savo tiesioginio darbo. Trisdešimt vairuotojų buvo atrinkti iš trijų šimtų vilniečių, pareikšusių norą papildomai padirbėti po darbo valandą. "Autoservisui" pagal pasirašytą sutartį jie kas mėnesį turės įmokėti po 40 rublių, iš keleivių patys susirinkdami atlyginimą pagal nustatytą tarifą. Toks vairuotojas per mėnesį uždirs apie šimtą rublių, neskačiuojant automobilio amortizacijos išlaidų, benzino kainos ir paties mokesčio "Autoservisui". Jo direktorius Algimantas Ugianskis spaudoje prisipažįsta, kad Vilniuje ir anksčiau buvo slapta uždariaujančių nelegalių taksistų, ne visada pasižymėjusių sąžiningumu. Dabar juos išstums oficialiai įteisinti privatūs taksistai, kurių vairuotojams statomi griežti reikalavimai. Jie negali būti jaunesni kaip 21 metų, privalo turėti ne mažesnę kaip penkerių ar trejų metų vairavimo patirtį be šurkščių eismo taisyklių pažeidimų. Į pagalbinius taksistus nepriimami asmenys, kurie nors kartą buvo bausti už girtą vairavimą, greičio viršijimą. Pirmieji bandymai Vilniuje buvo sėkmingi. Dabar po dešimtį privačių taksistų susilauks Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio gyventojai.

V. Kst.

Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, dalyvavusi demonstracijoje Vienos mieste, kur vyksta Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija. Ji reikalavo Lietuvai laisvės

Atsiveikinant su velioniu Šilinskiu

Giedračio lietuvių žūklautojų ir medžiotojų klubo Hamiltone pranešimas nr. 18

Mirusio klubo nario Alfonso Šilinsko laidotuvių proga 1987. II. 21 vietoj gėlių aukoją Giedračio klubui: \$60.00 E. Bartminas ir šeima, A. J. Trinkūnai ir jų krikšto sūnus Tomas; \$50.00 — E. T. Apanavičiai, P. D. Babinai, ponis M. Guja, R. Pupek, A. H. Šimkevičiai; \$30.00 — P. A. Armonai; \$25.00 — J. E. Bajoraičiai, A. S. Matuliūnai; \$20.00 — P. S. Kanopos, B. R. Pakalniškiai, P. Z. Sakalai; \$10.00 — V. K. Gelžiniai ir J. M. Stankai. Iš viso — \$530.00. Ši suma įrašoma į mirusiojo asmeninį aukos papildą; tai sudaro \$1530.00.

Velionis A. Šilinskas buvo ypatingai aktyvus ir dosnus ne tik mūsų klubui, bet ir Hamiltono lietuvių bendruomenei. Jis priklausė prie turimų, kurie sudarė finansinį pagrindą, kad klubas galėtų įsigyti žemės nuosavybę sodybai-saudykliui. Kadangi jis buvo ilgametis valdybos narys, rūpinosi statyba pastato, ypač pastatino mūrinio, kurinį įdėjo savo specialybės dalį. Jos negalima įvertinti pinigais. Klubas tikrai neteko nuostirdaus ir veiklaus nario. Valdyba reikiama užuojautą jo giminėms ir artimiesiems draugams.

Prie reguliarių savo įnašų prisidėjo savo papildais: Vladas Matukaitis — \$37.40 iki \$637.40 ir Juozas Bajoraitis — \$200.00 iki \$1044.43. Tokiu būdu iš viso iki 1987 m. vasario 25 d. gauta \$30,443.85. Nuosirdi padėka visiems aukojusiems.

Patikslinimas. "TŽ" 8 nr. po turėm apdovanotųjų nuotrauka turėjo būti — R. Kontenis. Valdyba

A. a. ALFONSAUS ŠILINSKIS, miręs 1987 m. vasario 16 d. Ontario Hamiltone

St. Catharines, Ont.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS sukačiai paminėti vasario 18 d. sudarytas komitetas, kurinį jėga klebonas kun. Kestutis Butkus, Stasys Janušonis, A. Šetikas, Pranas Meškauskas ir Virginija Zemaitytė. Komitetui pagal reikavimą talkins visų organizacijų atstovai bei pakviesi pakviesi asmenys. Wellandui ir Port Colborne tautiečiams atstovaus Antanas Žinaitis. Bus pakviesi ir Buffalo Lietuvių klubo veikėjai.

Minėjimas įvyks gegužės 10, sekmadienį. Iškilnėje — pamaldose dalyvaus vysk. Paulius Baltakis. Pabaigoje įvyks žymių solistų koncertas, o po to bendros vakšės. Negausiams šio krašto lietuviams reikėtų iš anksto taip susipažinti vasaros atostogoms, kad visi galėtų dalyvauti šioje garbingoje mūsų tautos šventėje.

KELIONEI Į PARYŽIŲ, LIURDĄ, ROMĄ ir kitur užsirašę keletas mūsų bendruomenės tautiečių. Kelionė prasidės birželio 16 ir truks dvi savaites.

VIENAM MENESUI Meksikon išvyko Juozas Šarapnickas. Jis vienam Meksikos laikraščiu įteikė auką ir knygą apie genocidą, kad parašytų straipsnį apie Lietuvos padėtį sovietų okupacijoje.

SERGA Artūras Zosanas ir Juozas Grevičius. Pastarasis visad pasižymėjo dosnumu lietuviš-

kiems reikalams. Linkima jiems greitai pasveikti.

GARSEJA SPORTE lietuvis Ričardas (Rich) Lianga. Studijuodamas Brock universitete, 1980 m. gavo aukso medalį už disko metimą. Iki šiol yra surinkęs nemažiau kaip 50 įvairiausių pasižymėjimo ženklų įvairiose sporto šakose. Jau penktą kartą dalyvauja Brock universiteto krepšinio komandos rinktinėje. Sausio mėnesį rungtynėse prieš Waterloo universitetą Ričardas įmetė daugiausia krepšių. Rungtynės buvo rodomos televizijoje.

Kor. AUKOS TAUTOS FONDUI. Vasario 16 proga aukoją \$150: J. Šarapnickas; \$100: A. Staigaitis; \$60: J. Kalainis; \$50: K. Jonušas; J. Dervaitis, P. Šukys, A. Gervzdys, N.N.; \$40: P. Dauginas, P. Meškauskas; \$30: J. Žemaitis, A. Zubrickas; \$25: A. Šetikas, P. Polgribs, S. Janušonis, Z. Jakubonis, P. Gabrėnas; \$20: A. Dauginas, E. Sakalauskas, S. Zubrickas, P. Balas, A. Paulionis, J. Skeivėlas, J. Ališauskas, J. Gudinskas, A. Indrulaitis, S. Šetkus, J. Dainora, S. Ulbinas, kun. K. Butkus; \$10: Z. Labuckas, V. Satkus, J. Karaliūnas, J. Alonderis, P. Baronas, S. Gudaitis, I. Tauteras, J. Vyšniauskas, J. Stundžia, A. Kriščiūnienė, J. Pauksytis; \$5: Bogušis; \$4: S. Slavickas; \$50: LKVS "Ramovė".

Nuosirdi padėka už aukas.

J. Dervaitis, TF įgaliotinis

St. Petersburg, Fla.

VAIDINTOJŲ TRUPE "Žibintas" kovą 18 d. Lietuvių klubo salėje suvaidins Romualdo Giedračio — Batai 2-ųjų veiksmų komediją "Spalio". Veikalą režisuoją Algis Ulbinas, dekoracijos — dail. Vl. Vaitiekūno. Vaidina: A. Česnaite, B. Ginčauskas, J. Jurgėlaitė, A. Kusinkis, Ir. Kusinskienė, D. Mažeikienė, A. Ulbinas, St. Vaškys.

LIETUVOS DUKTERŲ DRUGIJOS skyrius susiorganizavo 1985 m. pavasarį. Gerokai išaugo ir jau šiuo metu turi per 100 narių. Skyriui vadovauja Monika Andrejauskienė. Šios draugijos tikslas: artimo meilė ir pagalba nelaimės ištiktiesiems. Šioje apylinkėje yra daug žmonių, reikalingų pagalbos. Lietuvos dukterų sk. Lietuvių klubo salėje kovo 25 d. ruošia koncertą ir gintarų parodą. Parodą atidarys Dalila Mackalienenė mažojoje klubo salėje 4

v.p.p.; koncerto pradžia — 5 v.p.p. Koncertinę programą dalį atliks solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, dabar gyventi Rockford, IL. St. Petersburg mes girdėsime ją pirmą kartą. S.V.

Wasaga Beach, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES paskelbimo sukakties minėjime vasario 22 d. dalyvavo apie 70 žmonių. Programai vadovavo ir deklamavo iš Maironio ir Bradūno poezijos Aldona Vitkienė. Paskaitą skaitė istorikė Rasa Mažeikaitė iš Toronto, išryškindama mūsų kunigaikščių dvasinę toleranciją saviems ir svetimiams. Apylinkės pirmininkas pranešė, kad sekantis KLB apylinkės susirinkimas bus š. m. birželio pirmąjį sekmadienį. Jame turės būti išrinkta nauja apylinkės valdyba. KL Bendruomenės veiklai 22 d. aukotojai sudėjo per \$500. J. M.

Windsor, Ontario

VASARIO 16 paminėti labai iškilmingai vasario 22, sekmadienį, 10 v.r. būsį windsorietis susirinko prie miesto rotušės išskirti Lietuvos trispalvę, 10.30 v.r. prasidėjo pamaldos. Mišias atnašavo ir šventei pritaikytą pamokslą pasakė kun. K. Simaitis. Pamaldų metu giedoją Detroito Šv. Antano parapijos chorą, vadovaujamą muziko S. Šlyžio. I prezidiumą buvo pakviesti: kun. K. Simaitis, p. Rugienienė, Algis Rugienius, muzikas S. Šlyžis ir Rūta Kuraitė. Šventei pritaikytą ir aktualią paskaitą skaitė JAV LB tarybos pir. Algis Rugienius. Padėkamuota keletas eilėraščių. Anglų kalba deklamavo Rūta Kuraitė, lietuvių kalba — Jolanda Kizienė. Minėjimui vadovavo KLB Windsor apylinkės pirm. M. Kizis. Visi buvo pavaišinti pietumis ir vynu. Windsorietis labai dėkingi muzikai S. Šlyžiui, choristams už gražų giedojimą ir Algiui Rugieniui už įdomią paskaitą. Vanduolis

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

nuo 1987 metų vasario 1 dienos perkėlė savo raštinę į

20 Hughson St. South, Suite 1003 Telefonas
(Union Gas Building) Hamilton, Ontario L8N 3C8 (416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santaupas 5.25%
kasdienes palūkanas
už santaupas 5%
term. indėlius 1 m. 7.75%
term. indėlius 3 m. 8.75%
reg. pensijų fondo 6.75%
90 dienų indėlius 6.75%
(minimum \$5,000)
Reg. pensijų 1 m. 8%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 9.25%
asmenines paskolas ... 11.75%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Apreiškimo parapija Burkle ne šventovės atnaujinimo užbaigę paminėjo iškilmingomis pamaldomis sausio 18 d. Mišias koncelebravę vysk. Paulius Baltakis, OFM, su klebonu kun. Jonu Pakalniškiu, lietuvių pranciškonų provinciolu kun. Placidu Bariumi bei kitais kunigais. Iškilnė buvo atvykęs Bruklino vysk. F. Mugavero ir Manhatano kolegijos prof. kun. dr. Antanas Rubšys. Pamokslą apie Apreiškimo parapiją ir jos vaidmenį lietuviams sakė prel. Pranas Bulovas. Giedoją muz. Viktoro Ralio vadovaujamą parapijos chorą. Po pamaldų apie 200 svečių susirinko pietums parapijos salėje. Juos pasveikino parapijos tarybos pirm. Alfonsas Samušis, pakviesdamas sudaunuoti "Lietuva brangi". Parapiją sveikino vysk. P. Baltakis, OFM, generalinis Lietuvos konsulas A. Simutis ir JAV LB Niujorko apygardos pirm. A. Vakselis. Vysk. P. Baltakis, OFM, džiaugėsi jau išleistu sukaktuvinu Lietuvos krikšto medaliu, kurio projektą sukūrė skulptorius Vytautas Kašuba. Sukaktį paminėti bus išleista ir serija Vatikano pašto ženklų, kurių projektus paruošė dail. Vytautas Virkau. Meninę programą atliko aktorius Juozas Boley-Bulevičius ir pianistė Aldona Kepalaitė. Klebonas kun. J. Pakalniškis pranešė, kad šventovės atnaujinimas kainavo \$140,000, o buvo surinkta \$120,000. Atnaujinimo darbai daugiausia lieto šventosios vidų, pradedant vargonais ir baigiant didžiuoju altoriumi. Visi originalūs šventovės papuošalai buvo palikti, tik užtaisyti įsikilimai, nutrupėję laukai, atgaivintos jų spalvos. Lauko pusėje perdažytas fasadas.

Šimtusios savo amžiaus metus vasario 12 d. Čikagoje, "California Gardens Nursing Home" slaugos namuose, pradėjo Aurelija Brežinskaitė-Ivinskienė, 1971 m. gruodžio 24 d. Bonnoje mirusio istoriko dr. Zenono Ivinskio motina. Trijų šimtų senelių grupėje ten yra apie 40 lietuvių. A. Ivinskienė gimė 1888 m. vasario 12 d. Babrungėnų kaime, Platių parapijoje, ūkininkų šeimoje. Aurelija Brežinskaitė ištekėjo už Juozo Ivinskio, mirusio 1929 m. A. Brežinskaitė-Ivinskienė išaugino keturis sūnus ir dvi dukteris. Dabar tebėra gyvas tik vienas sūnus Lietuvoje. Aurelija, senutė dr. Zenono Ivinskio motina, priartėjusią prie amžiaus šimtmečio, vasario 12 d. aplankė kun. dr. Juozas Prunskis. Senutė gyvena kambaryje su Brone Zubiene ir Ona Juodkiete. Prie jos lovos yra portretinė sūnaus Zenono nuotrauka. Aurelija tebeturi gerą atmintį, bet susilpnėjusią klausą. Ją aplanko ir Komunią atneša kun. K. Raudeliūnas ir kun. V. Mikolaitis. Aurelija sakėsi maldose prisimenanti ne tik savo vaikus, bet ir prel. M. Krupavičių, kun. F. Kireiį, kun. B. Andrišką, SJ, kompoz. J. Žilevičių, muz. St. Sodeiką bei kitus lietuvius.

Australija
Prel. P. Butkus sausio 24 d. Sydnejaus katedroje atliko dvejų lietuviškų jungtinių apeigų. Vestuvės tuo pačiu laiku pasirinko Nijolės ir Kastyčio Stašionų sūnus Arūnas ir dukra Julija. Arūnas Stašionis vedė Valerijos ir Antano Laukaitių dukrą Viktoriją Laukaitytę, o Julija Stašionytė ištekėjo už Melburne gyvenančių Danutės ir Viktoro Simankevičių sūnaus Mindaugo. Į bendrų vestuvių vakšės klubose Sydnejaus lietuvių klubo salėse susirinko beveik 300 svečių. Jaunųjų pageidavimu buvo laikomasi senų lietuviškų tradicijų, kurioms vadovavo M. Mauragis. Abi jaunosios poros mokėsi ir baigė lietuviškąsias savaitgalio mokyklas, priklausė Melburno "Varpo" ir Sydnejaus "Kovo" sporto klubams, skautams, tautinių šokių grupėms. Iš tikrųjų tai buvo džiugūs visų lietuvių šventė, nes Australijoje daugiausia kuriamos mišrios šeimos.

Anglikonų kun. M. Bourdeaux, Kestono kolegijos įsteigėjas Britanijos Londone, sausio 28 d. lankėsi Sydnejuje ir skaitė paskaitą Lietuvių klube. Svečias kalbėjo apie lietuvių ir estų kancias už religiją sovietinėje okupacijoje. Paskaitos klausėsi apie 200 lietuvių ir estų. Kunigui M. Bourdeaux buvo įteiktas Edvardo Lašaičio iš medžio išdrožtas kryželis, kurį jis žadėjo perduoti Kestono kolegijoje steigiamam lietuvių skyriui.

Britanija

Lietuvos nepriklausomybės šventę DBLS Skotijos skyrius mi-

nėjo vasario 8 d. Mossendo katalikų šventovėje, kur Mišias už Lietuvą atnašavo kun. J. Andriūšius. Po pamaldų visi susirinko Skotijos lietuvių klubo patalpose. Vasario 16 sukaktį skaitė kun. J. Andriūšius. Koncertinę programą atliko mišrus Šv. Cecilijos choras, vyrų choras, tautinių šokių grupė ir Canty šeimos dūdų orkestrėlis. Tautos fondai surinkti 52 svarai.

Vasario 16 minėjimą Londono lietuviai vasario 15, sekmadienį, pradėjo pamaldomis Šv. Kazimiero šventovėje. Lietuvos atstovų V. Balicko užprašytas Mišias atnašavo klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, sakęs šventei skirtą pamokslą. Skaitymus atliko Gajutė O'Brien, giedoją parapijos chorą. Oficialioji minėjimo dalis su koncertu įvyko Bishopgate instituto salėje. Minėjimo dalyvius pasveikino DBLS pirmojo skyriaus pirm. Z. Juras. Apie garbingą Lietuvos praeitį ir Vasario 16 reikšmę lietuviškai bei angliškai kalbėjo Lietuvos atstovus V. Balickas. Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos vardu prašėko V. Puodžiūnas, primindamas 1987 m. pabaigoje Australijoje įvyksiantį VI-ji lietuvių jaunimo kongresą. Maloniai staigmena tapo DBLS kultūrinės komisijos įsteigtas ansamblis, turėjęs pirmą savo pasirodymą, kurin buvo įjungtos senosios lietuvių dainos, skudučių, kanklių ir molinukų muzika, tautiniai šokiai. Dainavo sol. Vida Gasperiėnė, deklamavo iš Toronto kilusių filmų ir televizijos aktorė Živilė Šlekytė-Roche ir Algis Gasperas. Minėjimo dalyviams ir programos atlikėjams padėjo DBLS pirm. J. Alkis. Tradicinis priėmimas lietuviams ir kitiems lietuvių 16 d. vakarą buvo surengtas lietuvių namuose.

Italija

Kardinolo Antonio Samore kapą ketvirtųjų mirties metinių proga Vetralos mieste prie Romos aplankė būrelis lietuvių. Jis mirė 1983 m. vasario 3 d. Romoje, palaidotas Vetralos karmeličių koplyčioje. Velionis kaip Šv. Sosto sekretorius šėrėsi metus yra gyvenęs Lietuvoje, parodęs didelį draugiškumą Lietuvai ir dabar jos netekusiems lietuviams Romoje. Gedulines Mišias svečias iš Lietuvos arkiv. Liudas Povilonis koncelebravo su jį lydėjusiu Jiezno klebonu kun. Bornium Bulika, prel. Vincentu Mineviciumi, buvusiu ilgametiu velionies sekretoriumi, prel. Algimantu Bartkumi, kun. Petru Čemaska ir kun. Edmundu Putrimu. Velionis Jaunimo centrą ir Aušros Vartų koplyčią savo gimtajame Bardi mieste yra papuošęs freskomis, vaizduojančiomis Lietuvos istoriją.

Vokietija

Šimtas kooperatininko Jono Glemžos gimtadienis atšvėstas sausio 24 d. Hutenfelde. Pagerbtuves suorganizavo VLB krašto valdyba, Vasario 16 gimnazijos kuratorija ir "Labdaros" draugijos valdyba. Iškilnė pradėta kun. A. Bernatono atnašautomis padėkos Mišiomis ir pasakytu pamokslu nedidelėje Hutenfeldo katalikų šventovėje. Oficialioji dalis įvyko kun. A. Delpo centre. Vaisėmis bei svečių priėmimu rūpinosi B. A. Lipšiai ir E. Lucienė. Sukaktuvininkas J. Glemža buvo pasodintas gėlėmis papuošton kėdėn, o prie jos — žmona Zinaida ir vaikai, iškėjęsi už sol. R. Daunoro. Sukaktuvininką savo išausta tautine juosta papuošė Bronė Lipšienė. Visi dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų". Sukaktuvininką ir svečius aptarnavo tautiniais drabužiais pasiūšę Vasario 16 gimnazijos moksleiviai. Britanijos lietuvių vardu sveikino P. Varkala. Sveikintojų eilė įsijungė V. Vokietijos organizacijų atstovai bei kiti svečiai. Daug sveikinimų gauta raštu iš lietuvių visame pasaulyje. Tarp jų buvo ir sveikinimai Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovų — dr. S. Bačkio, S. Lozoraičio ir V. Balicko. Gražų sveikinimą ir čekį buvusių "Pienocentro" bendradarbių vardu iš JAV atsiuntė agronomas Jonas Daugėla. Čekis buvo perduotas "Labdaros" draugijai. I. J. Glemžos pagerbtuves buvo atvykęs svečias iš Britanijos, Šveicarijos ir Švedijos. Koncertinę programą atliko sol. R. Daunoras ir senosiomis dainomis įsijungę Vasario 16 gimnazijos moksleiviai. Pagerbtuves užbaigė vakariene. Dalyviai sukaktuvininko įsteigta "Labdaros" draugijai surinko apie 4.000 DM.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION
KELIONĖS Į LIETUVĄ
1987

12 dienų lietuvių kalbos kursai jaunimui
Lietuvoje nuo liepos 6-22 — kaina \$1979 kan.

*

Kelionių į Lietuvą išvykimo datos:

Gegužės 8	Birželio 29	Rugsėjo 6
Gegužės 21	Liepos 9	Rugsėjo 3
Gegužės 22	Liepos 17	Rugsėjo 17
Birželio 8	Rugpjūčio 6	Spalio 26

Oro linijos — "Air France", "Aeroflot", "JAT", "Finnair".

Šių metų naujienos: Klaipėda ir Palanga — 3, 4, 5 dienos, Kaunas — 2, 3 dienos, Panevėžys — 1 diena

Kelionės 5-7 dienom į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujama laiku.

Kelionė į Romą — birželio 24 - liepos 2

Smulkesnių informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. Šiuo adresu:

2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 arba (416) 769-8077

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2559030

Solistė GINA ČAPKAUSKIENĖ su Mme LOUISE ROBIC, Kvebeko imigracijos ir kultūros ministere, vieno renginio metu Montrealyje

Olando laiškas Gorbačioviui

Olandijos parlamento nario ir Benelux parlamento pirmininko laiškas

1986 m. vasarą Baltiečių laisvės lygos pirm. Avo Piirisild Pasaulio antikomunistinės lygos konferencijoje Taiwane susitiko su Olandijos parlamento nariu dr. B.M.J. Hennekam ir artimai susibičiuliavo. Kiek vėliau p. Hennekam buvo išrinktas Benelux (Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo) kraštų parlamento pirmininku. Š. m. sausio 28, pasiinaudodamas Amerikos baltiečių laisvės lygos biuletenio vasario mėn. nr. paskelbtu Amerikos katalikų vyskupų konferencijos rezoliucijos tekstą, jis sovietų komunistų partijos sekretoriui Gorbačioviui parašė tokį laišką:

"Mielas p. Gorbačiovi, dris-tu Jums rašyti šį viešą laišką. Šiais 1987 metais katalikiškoji Lietuva ir visi lietuviai pasaulyje švenčia 600 metų sukaktį nuo galutinio krikščionybės įvedimo Lietuvoje. Nei Lietuvos vyskupams, nei kunigams 1987 metais nebus galima išvykti iš krašto, nei jokioms grupėms nebus leidžiama atvykti iškilmingai paminėti krikščionybės Lietuvoje, 600 metų sukakties."

Šia iškilminga 600 metų sukakties proga prašau Jus, p. Gorbačiovi, kaip Sovietų Sąjungos vadą, gražinti Vilniaus vyskupą J.E. Julijono Šteponavičių iš įstėrimo į Vilniaus arkivyskupo pareigas ir katalikams gražinti Lietuvos sostinės Vilniaus katedrą, kurią

valdžia konfiskavo ir pavertė galerija.

Taip pat prašau Lietuvos katalikams gražinti Vilniaus Šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, šventovę, kuri dabar paversta ateizmo muziejumi.

Be to, prašau katalikams gražinti Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje ir kitas konfiskuotas šventoves. Prašau paleisti visus lietuvių politinius kalinius, laikomus įvairiose sovietų koncentracijos stovyklose. Pagaliau 600 metų sukakties proga Lietuvos katalikams ir visiems kitiems tikintiesiems duokite religijos laisvę, kokią aš turiu Olandijoje.

Laukdamas Jūsų atsakymo, Dr. B.M.J. Hennekam"

Benelux kraštų parlamento pirmininkas p. Hennekam vasario 4 d. laiške Amerikos baltiečių laisvės lygos pirmininkui p. Piirisildui prisimena susitikimą Taiwane, pareiškia norą atvykti į Ameriką ir dalyvauti Baltiečių laisvės lygos organizuojamoje konferencijoje, o apie savo laišką Gorbačioviui taip rašo:

"Visi neseniai pagarsinau Baltijos valstybių bylą Olandijoje. Pasinaudodamas 'Baltic Bulletin' paskelbtu pavyzdžiu, parašiau atvirą laišką p. Gorbačioviui, tuo reikiau turėjęs diskusijas ir įteikiau rusų ambasadaį Hagoje. Į tai dėmesį atkreipė radijas ir televizija".

Krikščionybė - tautos stiprybė"

Kanados lietuvių katalikų atstovų suvažiavimas Anapilio salėje, kurioje vyravo šūkis: "Krikščionybė — tautos stiprybė"

Kanados lietuvių katalikų centras, jungiantis parapijas, misijas ir organizacijas, 1987 m. vasario 28 d. Mississaugos Anapilyje sušaukė suvažiavimą, kurio pagrindinė tema buvo Lietuvos krikščionybės su-kaktis.

Suvažiavimą pradėjo Centro pirm. Vyt. Bireta sveikinimo žodžiu. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Liauba, OFM. Po jos pirmininkas padarė pranešimą apie atliktus darbus per pastaruosius ketverius metus: kasmetines Tikinčiosios Lietuvos dienas, religinį pasaulio lietuvių kongresą, kazi-mierinių metų renginius, prašymus dėl lietuviškų pamaldų Seinuose, dėl arkiv. J. Matulaičio beatifikacijos ir t.t.

Sekr. K. Manglicas perskaitė praėjusio suvažiavimo protokolą, kuriame ryškėjo parapijų ir organizacijų veikla iki 1983 m.

Apie Centro lėšas pranešimą padarė išd. V. Dalindienė, suminėdama kiekvieną parapiją ir jos aukas Religinei lietuvių katalikų šalpai. Surinktos aukos Tikinčiosios Lietuvos dieną persiunčiamos vysk. P. Baltakio vadovaujamai šalpos įstaigai Bruklyne. Toji įstaiga surinktas aukas panaudoja Lietuvos tikinčiųjų paramai.

Pranešėja V. Dalindienė pagėdavo, kad visos parapijos bei misijos surinktas aukas siųstų per KLK centrą ir tuo būdu palengvintų atsi-skaitymą, sąskaitybą ir su-darytų bendrą Kanados įnašą religinės šalpos srityje.

Kantata Montrealyje

Nemažai laiko teko parapijų ir organizacijų atstovų pranešimams. Įdomų pranešimą padarė Montrelio parapijų atstovas A. Blauzdžiūnas, atskleisdamas Lietuvos krikščionybės sukakties renginių planus. Montrealiečių komiteto pastangomis rengiama plataus masto iškilmė 1987 m. gegužės 23 d., 3 v.p.p., Šv. Kazimiero šventovėje. Pagrindinė programos dalis bus kantata "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva", kurios libretą sukūrė poetas dr. H. Nagys, o muziką — kompozitorius A. Stankevičius. Veikalas bus atliktas — jungtinio 80 asmenų choro, solistų, vargonų ir orkestro (21 nario).

Kovo 15 d. rengiamas supazindinimas su kantata, kad visuomenė išgirstų libreto ir muzikos ištraukas. Bus ir specialios kantatos leidinys. Lėšos jau telkiamos. Kreiptasi į Kanados lietuvių fondą ir kitas finansines institucijas.

Londonas

Apie Šiluvos Marijos parapiją pranešimą padarė tarybos pirm. V. Gudelis, primindamas jos praeitį, vargus ir dabartinę būklę, pasidžiaugė esama parapijos veikla, kurią judina dabartinis klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM. Jo ir apylinkės valdybos dėka iškilmingai švenčiamos visos lietuvių šventės. Prie jų daug prisideda "Pašvaistės" choras, vadovaujamas p. Vilienės. Jis yra pasižadėjęs dalyvauti ir bendroje iškilmėje Toronte, kur bus atlikta oratorija, minint Lietuvos krikščionybės sukaktį 1987 lapkričio 14 d. Be to, numatoma Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmė ir Londone.

Veikla Anapilyje

Lietuvos kankinių parapijos tarybos pirm. J. Andrulis savo pranešime pastebėjo, kad dažnai šios parapijos pavadinimas iškraipomas praleidžiant žodį "Lietuvos". Dėl to praktiniams sumetimais kasdieninėje kalboje kartais vartojamas trumpesnis pavadinimas, būtent Anapilio parapija.

J. Andrulis paminėjo, kad Lietuvos kankinių parapijos taryboje yra 6 sekcijos, rengiamos paskaitos apie tikėjimo ir gyvenimo pagrindus, veikia Eucharistijos bičiulių būrelis, moterų organizacijos, rengiamos procesijos, parodos, koncertai, lankomi ligoniai, daug dėmesio skiriama jaunajai kartai. Didžiausias projektas šiuo metu yra Lietuvių kultūros muziejus, kurio statybą Anapilyje prasi-dės š. m. balandžio mėnesį.

Niagaros pusiasalis

S. Janušonis, atstovaujantis St. Catharines misijai, pranešė, kad ji aptarnauja 326 asmenis, gyvenančius St. Catharines, Wellande ir kitur. Ne visi tautiečiai remia šią misiją, kuriai šiuo metu vadovauja kun. K. Butkus, OFM. Yra daug mišrių šeimų, kurių dalis lietuviškajame gyvenime nesireiškia.

Nors lietuviai šioje apylinkėje nėra gausūs, tačiau labai veiklūs — yra visa eilė organizacijų. Lietuvių mokyklos nėra. Jaunimo turima labai mažai. Iškilingai švenčiamos visos tautinės šventės. Lietuvos krikščionybės sukaktis bus iškilingai paminėta š. m. gegužės 10, sekmadienį, 4 v. p.p., dalyvaujant vysk. P. Baltakui.

Hamiltonas

Savo pranešime klebonas kun. J. Liauba, OFM, pažymėjo, kad vidutiniškai kas sekmadienį rinkliavoje būna 400 vokiečių. Vykdomi stambūs remontai šventovėje ir Jaunimo centre. Tai pareikalauja daug išlaidų.

Veikla parapijoje esanti labai gyva — yra net 18 organizacijų, parapijos choras (40 asmenų), mokykla. Parapijiečiai ešą dosnūs. Pvz. vien religinei Lietuvos šalpai jie suaukvoja apie \$1,500 kasmet.

Lietuvos krikščionybės sukaktis suplanuota iškilingai paminėti š. m. kovo 1 d. su T. Dubois oratorija "Septyni pasakutiniai Kristaus žodžiai", kurią atliks Toronto Prisikėlimo par. choras ir solistai. Iškilmėje dalyvaus ir vysk. P. Baltakis.

Tai, kas buvo suplanuota, iš tikrųjų buvo preciziškai atlikta. Šventė buvo tikrai įspūdin-ga. Dalyvavo apie 500 asmenų.

Delhi

Šios vietovės lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas

Lietuvos krikščionybės iškilmės Romoje

1987 m. birželio 25, ketvirtadienį Atvykimas į Romą. Laisva diena.

Birželio 26, penktadienį

9.00 Koncelebracinės Mišios Šv. Jono Laterno bazilikoje. Diakonato šventimai. Gieda lietuvių choras. Vargonais groja Vytenis Vasyliūnas.

16.00 Svečių priėmimas lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje.

18.00 Jaunimo programa Šv. Petro aikštėje. Po to — vakaras "Columbus" viešbutyje.

Birželio 27, šeštadienį

11.00 Lietuvių audiencija pas Šv. Tėvą. Giesmės, vadovaujant Lietuvių operos chorui.

16.00 Pasaulio lietuvių katalikų kunigų vienybės suvažiavimas.

Birželio 28, sekmadienį

9.30 Iškilingos Mišios su Šv. Tėvu (Cappella Papale) ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija Šv. Petro bazilikoje. Gieda Lietuvių operos choras.

12.00 Angelus. Jaunimo pasirodymas (taut. šokiai).

18.00 Akademija. Paskaita "Krikščionybė lietuvių tautos istorijoje" skaito prof. Vytautas Vardys. Meninę dalį atlieka Lietuvių operos choras ir solistė Lilija Šukytė, pianinu palydint Ramintai Lampsatytei.

20.00 Pobūvis ir vakarienė Šv. Angelo pilyje ir sode. Programoje — tautinių šokių ir dainų ansambliai.

Birželio 29, pirmadienį, Šv. Petro ir Povilo šventė

10.30 Mišios Šv. Petro bazilikoje. Individualus, laisvas dalyvavimas.

18.30 Lietuviškos padėkos Mišios arkiv. Jurgio Matulaičio garbei XII Apaštalų šventovėje. Gieda Lietuvių operos choras.

Birželio 30, antradienį

10.00 Ekumeninės pamaldos katakombose.

14.00 Jaunimo pabendravimas lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Tivoli sodyboje.

18.30 Lotyniškos padėkos Mišios arkiv. Jurgio Matulaičio garbei Marija Maggiore bazilikoje. Gieda lietuvių choras, varguojant Vytenį Vasyliūnui.

Liepos 1, trečiadienį

18.30 Padėkos Mišios arkiv. Jurgio Matulaičio garbei Maria Maggiore bazilikoje.

Liepos 2, ketvirtadienį

Išvykimas.

Birželio 24-26 dienomis įvyks popiežiškame Grigaliaus universitete (Gregorianume) Romoje tarptautinės bažnytinės istorijos kolokviumas-simpoziumas tema "Lietuvos kristianizacija", rengiamas popiežiaus istorijos mokslų komiteto. Simpoziumas skiriamas pirmiausia istorikams. Iš lietuvių paskaitas skaitys prof. dr. Marija Gimbutienė, dr. Rasa Mažeikaite ir prof. dr. Paulius Rabikauskas, S.J. Paskaitos bus anglų, italų ir vokiečių kalbomis. Po kiekvienos paskaitos numatyti mokslinės diskusijos.

Romos iškilmėms, ypač audiencijai ir iškilingoms Mišioms Šv. Petro bazilikoje, prašoma atsivežti tautinius drabužius. Laisvu laiku Romos bei artimesnių Italijos vietovių lankymas, tvarkomas kelionių agentų.

Visi prašomi jau dabar registruotis pas agentus, kurių adresai skelbiami spaudoje.

Jaunimas kviečiamas registruotis šiuo adresu: Raminta Pemkutė, 1022 Beau Brummel Dr., Dundee, IL 60118, USA, tel. 312-426-2120 arba skambinti Reginei Krutulytei 312-436-5566 arba "toll-free" 1-800-331-3903.

Pastatytas lietuvių židyns Australijos Adelaidėje. Prie jo iš kairės: du australų pareigūnai, federacinės vyriausybės min. CHRIS HURFORD, moterų sekcijos pirmininkė REGINA BAJORŪNIENĖ, moterų sekcijos patikėtinių komiteto sekr. ISOLDA I. DAVIS, patikėtinių komiteto pirm. architektas ALGIS NAVAKAS

Nuotr. A. Bulio

Naujas lietuviškas židyns

ISOLDA I. POŽELAITE-DAVIS, P. Australija

Besidarbūdami savo bendruomenėje, susiduriame su įvairiom tautiečių nuomonėmis ir skirtingu supratimu to, kas yra svarbu, ką reikėtų įsigyti, ką puoselėti lietuviams išveivijoje. Turbūt nesuklyksime teigdami, kad vyresniajai kartai, kuri dar suskubo pažinti Lietuvą nepriklausomybės laikais, labiausiai rūpi tos nepriklausomybės atgavimas ir lietuviybės testinimas išveivijoje.

Vidurinioji karta, kurios atstovai jau gimė Vokietijoje ar dar labai maži paliko Lietuvą, daugiausia pritaria tiems siekiams, bet ne visi aktyviai jungiasi į bendruomeninį darbą.

Jaunesnioji karta neretai išgyvena identiteto krizę ir dailis jų nutolsta nuo mūsų.

Tačiau matosi ir pragiedrulių. Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai, sporto ir tautinių šokių šventės suburia mūsų atžalą ir pakursto patriotizmo ugnelę. Vasario 16 gimnazija, lituanistiniai kursai ir lietuvių kalbos katedra Ili-nojaus universitete padeda jaunajai kartai tobuliau var-tuoti lietuvių kalbą, kurią jie išmoka namuose ir savaite-galinėse mokyklose.

Jau pats laikas jiems perimti mūsų darbą. Juk vyresnioji karta, kuri nepanoro pataikauti Maskvos valdovams ir gyventi santarkoje, kurioje savarankiškas protavimas yra nusikaltimas, baudžiamas iš-trėmimu į konclagerius Sibire, jau pavargo ir užsitarnavo poilsio. Jiems jau norisi gražiai praleisti savo gyvenimo rudenį draugų ir saviškių tarpe.

Tad darbščiosios Adelaidės moterų sekcijos narės nutarė įsteigti lietuvišką židinį vyresnio amžiaus mažiau pagėjusiems tautiečiams. Kelerius metus trynėme valdžios įstai-gų slenkščius ir ejome "nuo Ainošiaus pas Kaiposių". Kadangi Adelaidės lietuvių bendruomenė negausi, tai rei-

kėjo prašyti valdinės paramos. Ją nėra lengva gauti — reikia prašyti ir prašyti! Sunku buvo surinkti ir reikiamas sumas iš tautiečių. Liūdna, kad mūsų tarpe yra žmonių, kurie dėl savo ambicijų veikia neapgalvotai ir kenkia vykdomiems planams. Kaip būtų pravartu dažniau prisiminti mūsų tautos himno prasminguosius žodžius "Vienybė težydi"! Nieko nepadarysi — gal taip atsitinka ir kitose išveivijų bendruomenėse.

Vis dėlto, jei užsimojimas geras, randa, kad ir nevisuotinė, bet pakankama pritarimą, kad būtų įgyvendintas. Taip įvyko ir su "Židinyje". Moterys daug vargo, daug darbavosi, ypač moterų sekcijos pirmininkė Regina Bajorinienė ir dr. Stasė Pacevičienė. Architektas Algis Navakas ne tik pats dirbo išsijuosęs, bet ir savo įstaigą įkinkė į planų vykdymą. Šiandieną galima pasidžiaugti darbo vaisiais. Lietuviškame "Židinyje" yra šeši butai, susideda iš dviejų miegamųjų salono, valgomojo drauge su virtuve bei visais moderniais patogumais. Gyventojai, įteikę \$15.000 vienkartinę auką, moka \$10 per savaitę už buto draudą, savivaldybės mokesčius, remontus ir t.t. Jei nori, bendrauja su kitais, bet turi ir savo visišką privatumą — nuosavą butą. Net ir pietus galima ten gauti primokėjus keliolika dolerių daugiau.

Didelis šio "Židinio" pliusas yra artumas į Lietuvių namus (1.5 km) ir į lietuviškąją Šv. Kazimiero šventovę (2.5 km).

Kokia ateitis? Sklypas prie pastato nemažas. Galima būtų pristatyti svetainę, biblioteką... gal čia tik svajonės. Viena tačiau aišku — ši lietuviška nuosavybė neprapuls lietuviams. Oficialiai patvirtintuose įstatuose yra įrašyta, kad likvidacijos atveju, t. y. nebegalint "Židinio" išlaikyti, visas nekilojamas turtas tegali pereiti kitai lietuviškai organizacijai, turinčiai panašius tikslus.

Winnipeg, Manitoba

VASARIO 16 minėjimas, KLB Winnipeg apylinkės valdybos pastangomis Lietuvos vėliava buvo iškelta prie miesto rotušės vasario 16 d., 7 v.r., dalyvaujant Winnipeg miesto burmistrai W. Norrie, valdybos pirmininkui M. Timmermanui ir būreliui žiu-rovų.

Minėjimas įvyko sekmadienį vasario 22. Pamaldas Šv. Kazimiero šventovėje laikė prel. J. Bertašius ir pasakė tai dienai pritaikytą jautrų pamokslą.

Tuoju po pamaldų parapijos salėje įvyko antroji minėjimo dalis. Valdybos pirm. M. Timmermanas pasveikino visus, gausiai susirinkusius lietuvių ir pagerbė dalyvaujantį kūrėją-savanorį M. Janušką. Taipgi buvo prisiminti minėjime negalintys dalyvauti kūrėjai-savanoriai — P. Liaukevičius, A. Noliūs, V. Steponavičius ir pernai miręs a.a. A. Samulaitis. Tylos minute buvo pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės lietuviai savanoriai, kariai, partizanai ir mirę Lietuvoje ar Sibiro taigose lietuviai. Sugiedojus Kanados himną, paskaitai pakviesta KLB valdybos narė kultūriniam reikalams Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, tą rytą atskridusi iš Edmonto po ten įvykusio minėjimo.

Kruopščiai paruošta, įdomi paskaita tema "Lietuviška veikla

išveivijoje dabarties ir ateities sąlygose" visų dalyvių buvo labai įdomiai išklausa.

Po paskaitos viešnia priminė Winnipeg lietuviams apie Anapilyje statomą Lietuvių kultūros muziejų-archyvą, ragindama visus tautiečius prisidėti aukomis prie to nepaprastai reikšmingo projekto įvykdymo.

Meninę minėjimo dalį atliko neseniai iš Lietuvos atvykęs muzikas-solistas Vaclovas Povilonis, padainavęs net 20 dainų. Nors kelionės išvargintas (dalyvavo Edmontono minėjime), jokių nuovargių nepadarė ir dainomis apie Lietuvą maloniai nuteikė Tėvynės pasiilgusius Winnipeg lietuvius. Paskutinėmis keturiomis dainomis įjungė visus dalyvius.

Oficialioji minėjimo dalis baigta Tautos himnu. Po minėjimo visi dalyviai buvo pavaišinti Joanos Razmaitės ir jos draugų paruoštais užkandžiais bei kava.

Gyvenant toli nuo didžiųjų Kanados lietuvių centrų, svečių, kaip Rasos Lukoševičiūtės-Kurienės ir Vaclovo Povilonio, apsilankymas mūsų bendruomenėje yra labai vertinamas. Visi Winnipeg lietuvių jiems yra nuoširdžiai dėkingi. Be to, padėka priklauso ir naujajai KLB Winnipeg apylinkės valdybai ir jų talkininkams už taip gražiai surengtą minėjimą. EKK.

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti

Lietuvos 600 metų krikščionybės sukakties iškilmėse Romoje

1987 m. birželio 24 - liepos 21 dienomis

PROGRAMA: Lietuvių audiencija pas popiežių Joną-Paulių II Šv. Tėvo Mišios sekmadienį ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacija Mišios Šv. Jono Laterano bazilikoje Mišios 12 apaštalų bazilikoje Lietuvių chorų pasirodymas Lietuvių akademija Bufetas Saint' Angelo pilyje

KAINA: (iš Čikagos asmeniai) "Hilton" \$1530.00 "Sheraton-Boston" \$1375.00 "Polo" \$1310.00 "Michelangelo-Grand" \$1255.00 "Nordland" \$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti \$150.00 prie pagrindinės kainos. Skrendant iš Bostono, Niujorko ir Toronto — nuimti \$50.00 nuo pagrindinės kainos. Į šią kainą neįeina \$13.00 aerouosto mokestis. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina: lėktuvo bilietas, 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambaryje), (Continental) pusryčiai kasdieną, "Hospitality Desk", lagaminų nešiojimas, visos susisiekimo išlaidos pagal planą, bilietas į bufetines vaišes Sant' Angelo pilyje.

Informacijų teiraukitės:

Regina Krutulytė (312) 436-5566 arba "toll-free" 1-800-331-3903 arba artimiausiam agentui:

Audronė-Jūratė c/o Audra Travel Corp. 1263 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A4 Canada (416) 532-8772

Romas Kezys c/o Yttis International 2129 Knapp St., Brooklyn, NY 11229 (718) 769-3300

Alex Lauraitis c/o American Travel Service 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643 (312) 238-9787

Danguolė Majauskas c/o Comtraage, Inc. 1263 Overdale Lane Brighton, MI 48116 (313) 229-6024

Mrs. Zalatoris c/o Travel Advisors, Inc., 1515 N. Harlem Ave., Suite 110, Oak Park, IL 60302 (312) 524-2244

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją, **Alex Lauraitis** siūlo dviejų savaitių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, į Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

Krikščionybė - tautos stiprybė

(Atkelta iš 5-to psl.)

viena skyrių, kurių esama 6. Iš viso yra apie 350 narių. Skyriai visur gana veikliai reikišiai lietuviškoje visuomenėje. Centro valdyba leidžia dvimėnesinį žurnalą "Moteris". Turi apie 2000 prenumeratorių.

Dr. O. Gustainienė taipgi kalbėjo ir apie ateitininkų veiklą, kuri reikišiai tikėtai Toronte ir Hamiltone. Toronte gana gražiai veikia jaunučiai, moksleiviai ir studentai. Sendraugių veikla nutilusi. Bandoma ją atgaivinti Anapilyje. Hamiltone sendraugių esama nemažai. Veikia ir ateitininkas jaunimas. Kasmet rengiami religiniai koncertai Tinkinčiosios Lietuvos bei šv. Kazimiero diena.

Pranešėja paminėjo, kad svarstomas klausimas steigti atskirus vaikų būrelius lietuviškai nekalbantiems, nes dalis vaikų neįsijungia į lietuviškas organizacijas vien dėl lietuvių kalbos nemokėjimo.

Kiti pranešimai

Sesėlė Loretta, N. Pr. Marijos seserų vienuolyno vyresnioji, savo pranešime paminėjo, kad Kanadoje veikia šios vienuolijos du skyriai, būtent Montrealyje ir Toronte. Montrealyje trys seserys gražiai veikia su pensininkų klubu. Toronte keturios seserys talkina parapijoms ir rūpinasi vaikų darželiu.

Dr. J. Sungaila, daug metų vadovavęs Centriui, pateikė pataisytą bei papildytą statutą, pabrėždamas įvedamas naujoves. Pz. pagal naują statutą į Centrą įeina: dešimt asmenų, išrinktų suvažiavimo, parapijų bei misijų tarybų nariai, vienuolių viršininkai, centrinių organizacijų pirmininkai, baigusio savo kadenciją Centro pirmininkas. Statutas buvo priimtas be diskusijų rankų plojimu.

Vysk. P. Baltakis pareiškė nuomonę, kad visuose laisvojo pasaulio kraštuose veikiančios bendrinės katalikų organizacijos pasivadintų vienuodu vardu. Kanadoje esą veikia Centras, JAV-se ir Australijoje Federacija, Britanijoje Bendrija. Ši pastaba nebuvo diskutuojama, bet privačiai pasisakyta prieš tokį pasiūlymą. Kiekvienas kraštas yra sudaręs savitą, sau tinkamą organizacinę struktūrą, ir pasirinkęs atitinkamą pavadinimą, kuris per daugelį metų pasidarė visiem žinomas ir primtinas. Be to, buvo sakoma, kad reikia daugiau rūpintis veikla, esminiais dalykais, o ne vardu keitimui. Tai įnešų tiksliai bereikalingo sąmyšio bei erzelio.

Pamaldos

Baigus svarstyti organizacinius klausimus, visi suvažiavimo dalyviai 12 v. rinkosi į Lietuvos kankinių šventovę, kur vysk. P. Baltakis drauge su keliais kunigais atnašavo koncelebracines Mišias ir pasakė pamokslą Lietuvos krikščionybės sukakties tema. Jis ypač pabrėžė mintį, kad krikščionybės sukaktis turėtų skatinti visus į dvasinį atsinaujinimą, tikėjimo stiprinimą. Spaudoje esą buvo daug rašyta apie Lietuvos krikšto datą, kardinolo paskyrimą, arkiv. J. Matulaičio pavarde, Vilniaus arkivyskupiją ir t.t., bet mažai apie dvasinę, gyvąją krikščionybę. Vyskupas skatino suvažiavimo dalyvius nepasitenkinti vien iškilmių rengimu, gilinti dvasinę krikščionybę mūsų visuomenėje.

Paskaita

Po pietų pertraukos J. Kavaliūnas, Lietuvos krikščionybės sukakties centrinio vykdomojo komiteto pirmininkas, atvykęs iš JAV-bių, kalbėjo apie visus renginius, susijusius su mūsų krikščionybės sukak-

timi. Žymiausi renginiai bei darbai: pagrindinės iškilmės Romoje 1987 m. birželio 28 d., dalyvaudant pačiam Šv. Tėvui; jau gautas pranešimas, kad Vatikanas išleis Lietuvos krikšto sukakties pašto ženklus; jau spausdinamas prof. V. Vardžio redaguotas veikalas lietuvių kalba (angliška laida išeis vėliau); rengiami kiti leidiniai religinėm temom; ruošiamasi kelionei į Romą, kur tikimasi sutelkti apie 2000 lietuvių; iškilmėse dalyvaus lietuvių operos choras iš Čikagos; rengiama akademija Romoje su prof. V. Vardžio paskaita ir kt.

Vienas sunkiausių klausimų esąs lėšos. Visiem renginiam numatytas 300.000 dol. biudžetas. Iki šiol surinkta tik 117.000 dol. Taigi dar daug trūksta. Norima, kad prie bendrųjų išlaidų prisidėtų ir kiti kraštai, ne vien JAV.

Atsakius J. Kavaliūnui į keletą pateiktų klausimų, dr. J. Sungaila priminė, kad kazimieriniais metais, kai Toronte įvyko religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas, beveik visas išlaidas turėjo padengti vieni kanadiečiai, iš JAV buvo gauta labai maža parama. Tad ir dabar sunku būtų tikėtis didelių sumų iš Kanados lietuvių. Be to, Kanadoje pagrindinės Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmės bus 1987 m. lapkričio 14 ir 15 d.d. Toronte. Bus atliktas kompoz. kun. B. Markaičio ir poeto B. Brazdžionio sukurta oratorija "Baptizo vos" (Krikštijau jus). Be to, bus iškilmingos pamaldos Toronte katalikų katedroje, paroda. Šios Gavėnios metu rengiama paskaitų serija Toronte apie krikščionybę Lietuvoje ir pakviesti žymūs pasakitininkai. Visiem tiem renginiam reikės stambių lėšų, kurių vienintelis šaltinis — dosnieji Kanados tautiečiai.

Rinkimai

Baigiant suvažiavimą, rinkimų komisija (kun. J. Staškus ir kun. J. Liauba, OFM) pateikė kandidatų sąrašą, kuris buvo papildytas suvažiavimo dalyvių. Iš 14 kandidatų reikėjo išrinkti 10. Nelengvas buvo uždavinys balsuotojams, nes visi kandidatai šaunūs. Suskaičiavus slapto balsavimo rezultatus, paaiškėjo, kad išrinkti šie asmenys: J. Andrulis, B. Čepaitienė, kun. Pr. Gaida, J. Karasiejus, J. Kristolaitis, K. Manglicas, L. Radzevičius, A. Sungailienė, V. Taseckas, V. Valiulis. Prie jų prisidės nerenkamieji nariai ir pirmame posėdyje pasiskirstys pareigomis.

Kaip ir visuose suvažiavimuose, taip ir šiame trūko laiko visiem klausimam — teko ribotis esminiais. Pranešimuose buvo iškelta daug klausimų, bet dalyviai nesiėmė į diskusijas. Kadangi šis suvažiavimas buvo skirtas Lietuvos krikščionybės sukakties, tad pamokslas ir paskaita ribojosi ta tema. O ir suvažiavimo salė tai bylojo: ant priekinės sienos matėsi Lietuvos krikščionybės sukakties ženklas — septyni kryžiai ir nupieštas šūkis: "Krikščionybė — tautos stiprybė".

Suvažiavimas baigtas pirm. V. Biretos padėkos žodžiu. DI.

Dr. Gina J. Gincauskaitė
optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
tel. 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

Muzikais V. Vokietijus — pianistė RAMINTA LAMPSATYTĖ-KOLLARS ir jos vyras smuikininkas MYKOLAS KOLLARS koncertuoja Toronto Lietuvių namuose 1987.11.22

JUOZAS-ALMIS JÜRAGIS

Alyvų žydėjimas saulėlydyje

Ellerastis, skiriamas tai,
kurios vardas Spindulingoji

Ar dar atsimeni,
kaip buvo?

Alyvų krūmas žydėjo
tavo akių spalva.

Tu pasakei tada:

"Mūsų gyvenimo pasakai
atviri visi horizontai!"

Būki kraujo daina,
veržlumu vėjo, šypsena širdies!

Amžinuoj saulėtekiu man
būk,

aš būsiu tavo aušra!"

Būti kraujo daina,
veržlumu vėjo

ir amžinuoj saulėtekiu —
deja — aš nemokėjau. —

Aš buvau
vienos krypties dvasia,
ryžingumu sukietinta styga

ir plienas,
neatsilyš akmuo,
ryto ašarų rasa

neapkritytas...
Buvau žemėje nepasiekiamų
aukštumų ilgesys,

žmogiškosios kalbos žodžiais
neišsakomas.

Tai man buvo pasakyti
įspėjimai žodžiais:

"Tebūnie jūsų strėnos
sujustos

ir žiburiai uždegti". (Lk. 12,35)

Kaip šviesos išsilgęs
piligrimas

nakties valdoso

nešiasu amžinos dienos viltį.

Veržiausi aš saulėtekin nueiti.
Nueiti vieną!

Nejačiau tada,
kad esu basas, kad tik

šurkštaus audeklo rūbas
nuogumą nuo šalčio gina. —

Dabar,
po pusės šimtmečio,
aš jau ilgiuosi

saulėlydžio.

Dabar esu, kas esu —
žmogus pavargęs,
gyvenimo bangų nuskalautas,

išblatintas.

Širdimi pervertinu viską,
širdimi susigražinu viską,
kuo galėjau gyvenime džiaugtis,

ko, apakęs žemiškai dienai,
nepastebėjau...

Tolimai jaunystės saulei
šviečiant,
žydi didžiulis

alyvų krūmas

tavo, Spindulingoji,
akių spalva...

Sutemos man vis daugiau
šėselių tiesia.

Dabar, šitą sunkią vakaro
valandą,

įspėjančią mane,
kad naujos aušros
nebesulauksiu,

Spindulingoji,
jei gali, pasakyk,
kodėl tada kalbėjai:

"Aš būsiu tavo aušra!"

1984.1.14

Aukokime Lietuvių kultūros muziejaus statybai

Vyresnioji mūsų karta turi daug savo pergyvenimų bei atsiminimų primenančių užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išeiviją nušviečiančių kūrybos ir meno rinkinių. Ne visi jaunosios kartos nariai tą savo tėvų palikimą moka vertinti, ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Be to, ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims jau dabar parūpintina viena aiški tos medžiagos vieta.

Kanados Lietuvių Bendruomenė tokią vietą parinko Anapilio sodyboje, Mississaugoje, ir ten šiais metais bus pastatytas KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUS.

Šiam tikslui dabar telkiamos lėšos. Kreipiamės į jus, prašydami šį svarbų reikalą paremti kiek galint didesne auka. Aukos siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ — MUZIEJUS,
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6H 1A8, Canada

Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Paaugkoje \$1000.00 ar daugiau bus įrašyti į garbės lentą muziejaus pastate.

Kanados lietuvių kultūros muziejaus
lėšoms telkti komitetas

KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUI

paremti siunčiu \$

Vardas, pavardė

Adresas

Parašas

Nepaprasta kelionė

Nuo Vilniaus per Atėnus iki Kanados Edmontono

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Dienos Atėnuose

Jeigu kas paprašytų, kad nutapyčiau abstraktų paveikslą Atėnų motyvais, tai imčiau dvi spalvas — baltą ir žydrą. Tokie Atėnai išliko mano išpūdžio. Gaila, kad nemačiau Graikijos salų ir kaimelių, nebuvau už ką keliauti, nes neturėjau teisės dirbti. Be to, du mėnesius ištisą parą mane saugojo ginkluoti policininkai. Mat jau sekančią dieną iš sovietų ambasados atlėkė manęs įsiekoti. Lyg paklydusios avelės, stačiai su bibliu patosu. O ir vėliau, kai Graikijos vyriausybė suteikė man politinę globą ir gavau visus reikiamus dokumentus, nei tada manęs nepalikio ramybėje. Per Jungtinių Tautų Graikijos skyrių vis kalbino mane susitikti su sovietų ambasados atstovais, esą jie turi laiškus nuo mano tėvų, nori pasikalbėti. Žinoma, visais atvejais griežtai atsiskia. Vazinėti nebuvo labai saugu, teko tenkintis Atėnais.

Graikų gyvenimas

Dar gyvendama Lietuvoje, vieną savo kolegą, grįžusį iš kelionės po Graikiją paklausiau, kaip gi gyvena mūsų broliai graikai. Jis atsakė: "Gerai gyvena. O jei dar ir pajudina mažąjį rankos pirštelį, tai labai gerai gyvena". Atsakymas gal kiek sarkastiškas, bet gan arti tiesos. O ir patys graikai moka apie save labai objektyviai pasisakyti. Vienas jaunuolis taip man aiškino: "Mes, graikai, labai mėgstame filosofuoti, kad nereikėtų dirbti. Štai todėl turime tiek daug filosofų".

Su graikais labai lengva nediduke gan pagyvenusio dailininko galerija. Gaila, kad senukas nemokėjo angliskai, tad negalėjome pasinėkuoti. Šiltom popietėm jis sėdėdavo krėslė ant šilgaitio, giliai paskendęs savyje. Man patiko jo šaltokų pilkų, žalsvų tonų, drobės, monumentalios figūros, sudvasintos moterys. Tačiau nei žiūrovų, nei pirkėjų per daug nesimatė. Šalimais buvo linksmų mergelių užėiga. Už tai ten "biznis" klestėjo kiurą parą...

Užsukdavau ir į valstybinę Atėnų meno galeriją, kur buvo rodomas reprezentacinis šiuolaikinis Graikijos ir kitų Europos šalių menas. Įėjimas mokamas, tačiau graikai — geros širdies žmonės, ir aš sugebėdavau įsipašyti už dyką, nes kitos išeities nebuvo. Pirmą kartą pamačiau S. Dali tapybos originalą. Tuo menininku nepaprastai žavėjau.

Lietuvoje meno "pranašas" L. Šepetys išskirtinį XX š. kūrėjų palaidojimo per sunkiu dekadanso akmeniu.

Dailės žmonės

Dienos, savaitės ir mėnesiai bėgo nepastebimai. Teko aplankyti keletą graikų dailininkų. Vienas dirbo komercinėje srityje. Parodė ant sienos kabantį plakatą ir pasigyrė, kad Maskvoje gavo kažkokią premiją už jį... Kitas tapė vazonus su gelėm, parduodamais savo šėdėvurį gatvėje, be perstojo kalbėjo apie pinigų ir gyresį savo vilą, kuri buvo garsiojoje Rhodos saloje...

Daržnai sustodavau ties nediduke gan pagyvenusio dailininko galerija. Gaila, kad senukas nemokėjo angliskai, tad negalėjome pasinėkuoti. Šiltom popietėm jis sėdėdavo krėslė ant šilgaitio, giliai paskendęs savyje. Man patiko jo šaltokų pilkų, žalsvų tonų, drobės, monumentalios figūros, sudvasintos moterys. Tačiau nei žiūrovų, nei pirkėjų per daug nesimatė. Šalimais buvo linksmų mergelių užėiga. Už tai ten "biznis" klestėjo kiurą parą...

Užsukdavau ir į valstybinę Atėnų meno galeriją, kur buvo rodomas reprezentacinis šiuolaikinis Graikijos ir kitų Europos šalių menas. Įėjimas mokamas, tačiau graikai — geros širdies žmonės, ir aš sugebėdavau įsipašyti už dyką, nes kitos išeities nebuvo. Pirmą kartą pamačiau S. Dali tapybos originalą. Tuo menininku nepaprastai žavėjau.

Lietuvoje meno "pranašas" L. Šepetys išskirtinį XX š. kūrėjų palaidojimo per sunkiu dekadanso akmeniu.

Akropolis

Be abejonės, idomiausia Atėnų vieta — Akropolis ir jo papėdėje susiraizgiusios gatvės. Ypač gražiai atrodo Atėnai naktį. Akropolį apšviečia tai balta, tai raudona, tai žalia šviesa. Nuo kalno matyti viso miesto žiburiai, Egėjo jūra tolimoj. Jau nepamenu, kiek valandų, vakarų ir naktų ten prasėdėjau. Būnant Akropolje, negali negalvoti apie istoriją, apie meną, apie žmones. Kiek prakaito, kraujo, asarų nutekėjo per tuos įkaitintus akmenis! Kiek mintytųjų kalbėjo, poetų deklamavo, kiek aktorių vaidino toje neapbrėptoj laiko juroje! Kiek turtuolių ir kiek bedarbių kaulų sudūlėjo šio civilizacijos lopšio žemėje!

Niekas nežino, kokius vargus vargo ir kuo džiaugėsi anų laikų kūrėjai, palikę mums baltus marmuro šėdėvurus, nepakartojamo grožio freskas ir nerapalankiamo skoningumo keramiką. Praėjo tūkstantmečiai, ir dabar iš visų pasaulio šalių atvyksta minios nusilekti kūrybiniam žmogaus genijui.

Per Atlantą

Pats vasaros dūksmas pamazėl pradėjo atslūgti. Rugpjūčio vidurys. Visi dokumentai paruošti, bilietas į švetingą Kanados žemę nupirktas. Reikia ruošti skrydžius per Atlantą. Kraunu kuklią savo mantą. Kažkoks liūdesys užlieja, paliekant saulėtą Graikiją. Tiek pergyvenimų čia būta! Naujų draugų įsigyta, kuriuos vėl reikia palikti, nežinia, ar

EDITA NAZARAITE

bepasimatysim — kas į JAV, kas į Australiją ruošiasi. Ir baimė vėl apima, nes prieš akis — naujas, visai nepažįstamas kraštas. Ten nepažįstų nė vienos dūšios, absoliučiai nieko. "Ir iš kur mergaitėi tiek drąsos?" — juokaudami erzino mane mano draugai.

Lėktuvas galingai gaudžia Baltutėlaičiai debesys užklauja mielą marmurinį Akropolį stebuklą, Atėnai prapuola iš regos lauko. Apacioj — vandenynas, vandens begalybė. Kelionė patogi, nevarginanti, net nepastebėjau kaip pralėkė. Toronto aerouoste šiaip taip praėjo keturios ilgos valandos. Einame į kitą lėktuvą. Reikia įveikti dar keturis tūkstančius kilometrų į Kanados vakarus. Taip ilgai nebuvau keliaus lėktuvu. Visas kūnas nutirpo, galva ap sunko.

Kanados Edmontone

Edmontono aerouoste mus sutiko emigracijos tarnautojai, susėdome į autobusą ir atvykome į jaukų motelį. Kambaryje buvau vienu vienutėlė, tolimo, nepažįstamo miesto motelyje. Staiga suskambėjo telefonas. Net krūptelėjau, išgirdusi savo vardą. Jau buvo vėlus vakaras. Kas gi laukė manęs čia atvykstant? Kas žinojo? Anapus kalbėjo laužyta rusų kalba. Teiravosi kaip pavyko kelionė, ar turiu pinigų (turėjau vieną dolerį), žadėjo kitą dieną pavežioti po miestą. Žodžiu, kažkokia man nepažįstama kanadiečio ir rusės šeima nepalikio manęs vienatėje svetimame krašte. Buvau sujaudinta iki asarų. Taip maloniai prasidėjo mano pažintis su geraširdžiais Kanados žmonėmis. Vėliau jų sutikau labai daug. Daug šilumos ir daug taurių širdžių. Du lietuviai, torontiečiai, kaimynai Stasys Jurgelis ir Jurgis Strazdas rūpinosi manimi (ir tebesirūpina) kaip savo dukra.

Jau ketvirtį metų

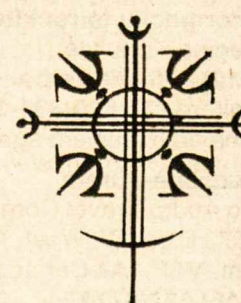
Šiandien žvilgtelėjau į kalendorių. Dieve, jau ketvirtį metų, kai paskutinią kartą žvelgiau į Nerį, į Vilniaus katedrą, į ketvirtį metų, kai pasuktinį kartą priešėjau mamos portretą iš natūros ir kai pabučiauju jos ranką išvažiudama... Gyvenimas ėjo savo vaga, žaidzdo gijo. Šiandien aukštoje kėdėje sėdi mano dukrelė, ta maža Kanados pilietė, gimusi laisva. Siekia savo mažais piršteliais už tėvo barzdos ir garsiai juokiasi. Taip džiaugiuosi, kad ji gimė būtent čia, o ne kur kitur. Ir kartu širdį spaudžia, kad kai ji paugės ir pradės suprasti, reikės jai pasakoti apie tą šalį, kurioje aš gimiau, kurioje gyvena jos močiutė, reikės pasakoti ir aiškinti, kodėl tos šalies valdovai tokie negerai, nes neleidžia močiutės pas anūklę. Ir žiūrėti į tas jos dideles mėlynas akeles, ir matyti, kaip jos niaukiasi. Ir sėti vaiko širdy neapykantą...

Šiandien ji dar nemoka skaityti. Bet mamos laiškas priešais mane. Ji rašo: "Išbučiuok Kristutei tą saldų čilpiamą pirštelį ir pasakyk, kad bobutė labai nori pas ją atvažiuoti, bet valdžia neleidžia. Panešiok, pamyluok ją už mane". Net ir akmeninė širdį sugraudintų tos eilutės.

Be aš esu optimistė. Kai tik dukrelė paugės, mudvi nusipiešime didelį plakatą ir važiuosime demonstruoti priešais sovietų ambasadą. Ir protestuosime prieš komunistų sauvaižiavimą. Galų gale, juk laisvoje šalyje gyvename!

Šiandien ji dar nemoka skaityti. Bet mamos laiškas priešais mane. Ji rašo: "Išbučiuok Kristutei tą saldų čilpiamą pirštelį ir pasakyk, kad bobutė labai nori pas ją atvažiuoti, bet valdžia neleidžia. Panešiok, pamyluok ją už mane". Net ir akmeninė širdį sugraudintų tos eilutės.

Be aš esu optimistė. Kai tik dukrelė paugės, mudvi nusipiešime didelį plakatą ir važiuosime demonstruoti priešais sovietų ambasadą. Ir protestuosime prieš komunistų sauvaižiavimą. Galų gale, juk laisvoje šalyje gyvename!

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. *Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE*, \$15.00, JAV
2. *Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE*, \$15.00, JAV
3. *Jokūbas Dagys, SCULPTURES* (meno albumas), \$35.00, JAV
4. *J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS*, \$6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Antaninos Jonynienės dailės kūrinių paroda Detroito lietuviams prieš Kalėdas Dievo Apvaizdos kultūros centro parodų salėje surengė LB apylinkės valdyba. Parodos atidaryme kalbėjo naujoji valdybos pirm. Nijolė Zelwinder. Parodoje išstatytus kūrinius aptarė dail. Danguolė Jurgutienė. Saviveiklininkės A. Jonynienės darbų parodoje vyraavo vazos ir iš šiaudelių sukurti paveikslai.

Čikagos meno instituto filmų centre pirmąją š. m. vasario savaitę buvo rodomas vilniečio rež. Arūno Žebriūno 1978 m. filmas "Riesutų duona". Jame vaizduojama jaunų žmonių meilė, atsidavusi į jų tėvų sankirtą. Rež. A. Žebriūnas savo filmuose dažnai gvildena vaikų ir suaugusių santykius. Jo filmas "Paskutinė atosotų diena" ("Mergaitė ir aidas") yra laimėjęs prizus Locarno filmų festivalyje Šveicarijoje 1965 m. ir garsiajame Cannes festivalyje Prancūzijoje 1966 m.

Čikagos "Margutis", minėdamas savo radio laidų 55 metų sukaktį, skelbia solo dainų konkursą su jom panaudotais lietuvių poetų kūriniais. Konkursui skiriamas dainas, kurių skaičius dalyviams neribojamas, reikia parašyti slapyvardžiais. Dalyvio vardas, pavardė, adresas ir telefono numeris įdedami užklijuotam vokelin, ant jo užrašant slapyvardį. Solo dainas konkursui prašoma siųsti iki 1987 m. rugpjūčio 15 d. šiuo adresu: 2615 West 71st Street, Chicago, IL 60629, USA. Vertintojų komisija — Petras Armonas, Danutė Liaugminienė ir Algis Šimkus paskirs tris premijas: pirmąją \$400, antrąją \$300 ir trečiąją \$200. Premijų įteikimas ir premijuotų solo dainų atlikimas numatomas š. m. spalio 24 d. "Margučio" radio 55 metų sukakties pokylyje Čikagoje, Jaunimo centre.

Vincę Jonuškaitę, Lietuvos operos veteranę, amžiaus 85 metų sukakties proga sausio 25 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles mieste, prisiminė ir pagerbė DLK Birutės draugijos vietinis skyrius, vadovaujamas pirm. Agutės Dūdienės. Sol. V. Jonuškaitė Lietuvos operos teatre Kaune debiutavo 1925 m. gruodžio 9 d. Polinos vaidmeniu P. Čaikovskio "Pikų damoje". Po šio debiuto sekė kiti pagrindiniai mezzosopranos vaidmenys, sol. V. Jonuškaitę išgarsinę ne tik Lietuvoje, bet ir gastrolėse užsienyje — Taline, Rigoje, Prahoje, Buenos Aires "Colon" teatre. Sukaktuvinėms sceninė veiklą apibūdino Aldona Audronienė. Koncertinė minėjimo dalį atliko vietinė sol. Birutė Vizgirdienė, programon su jai akompanavusiu jaunu pianistu Rimu Polikaiciu įjungusi penkis lietuvių kompozitorių harmonizuotas liaudies dainas: Juozo Gaubos — "Oi liūdnas žalias berželis", Kazimiero V. Banaičio — "Plaukia antela" ir "Mama sena, duktė mažą", Stasio Šimkaus — "Augo putinas" ir "Aš augau pas tėvelį".

Koncertą užsklėdė arija iš Miko Petrausko "Birutės". Sukaktuvinė V. Jonuškaitė 1919 m. rudinį Kaune pastatytoje M. Petrusko "Birutėje" teko atlikti Vaidilutės vaidmenį. Po šio spektaklio jai buvo sudarytos sąlygos studijuoti dainavimą Berlyne ir Romoje.

M. K. Čiurlionio ansamblis Klivlande sausio 28 d. pradėjo repeticijas su naujuoju vadovu dr. Broniumi Kazėnu, muzikos doktoratą įsigijusiu Cincinnati universitete. Jis yra studijavęs dirigavimą, vadovavęs universitetų bei kitiems jaunimo chorams, atlikęs solisto vaidmenis amerikietiškos operetės. Šiuo metu dr. B. Kazėnas netoli Klivlando esančiame Youngstown mieste vadovauja 150 dainininkų turinčiam simfoninio orkestro chorui ir metodistų parapijos chorui su 35 giesmininkais. Dirbdamas su M. K. Čiurlionio ansambliu, dr. B. Kazėnas žada laikyti steigėjo Alfonso Mikulskio prieš kelias dešimtis metų nustatytos krypties. Ansamblio repertuarą teks papildyti naujomis lietuvių liaudies ir kompozitorių dainomis. Tačiau ir šiuo atveju nebus gyvenama vien tik praeities prisiminimais, bet įsiekoma ir naujų idėjų repertuarui pažininti. Naujus kūrinius ansamblio chorui ir kanklių orkestrėliui aranžuos pats dr. B. Kazėnas. Laikiniai chormeisterio pareigas sutiko eiti vadovo dr. B. Kazėno tėvas Julius. Birželio 27-28 d.d. M. K. Čiurlionio ansamblis dalyvaus Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjime Vašingtone.

Saviveiklinis šiauličių choras "Polifonija" prieš metus tapo profesiniu kameriniu chorui. Per pirmuosius savo profesinio darbo metus "Polifonija" surengė 55 koncertus įvairiose Lietuvos vietovėse, dalyvavo Lietuvos kompozitorių sąjungos renginyje "Muzikos ruduo". Naujuosius metus kamerinis "Polifonijos" choras, neužmiršdamas senos tradicijos, jau tryliką kartą sutiko šventinio koncerto šiaulių kultūros rūmuose. Koncerte skambėjo populiarių senųjų laikotarpio kompozitorių kūrinių, dainos, dainelės, madrigalai, kai kurie Lietuvoje atliekami pirmą kartą. **V. Kst.**

Poeto Maironio (prel. Jono Mačiūlio) 125 metų gimimo sukaktis bus paminėta š. m. lapkričio 2 d. Organizacinei komisijai vadovaujama Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirm. Alfonsas Maldonis. Komisijos posėdyje buvo aptarti minėjimo planai, renginiai, Maironio įamžinimo klausimai.

Šimtosios kompozitoriaus Stasio Šimkaus gimimo metinės paminėtos 1987 m. vasario 4 d. specialiu vakaru Vilniaus operos ir baleto teatre. S. Šimkus gimė 1887 m. vasario 4 d. Motiškiuose, dabartiniame Jurbarko rajone, mirė Kaune 1943 m. spalio 15 d. Minėjimą įvadinio žodžiu pradėjo organizaciniam komitetui vadovavęs Lietuvos kompozitorių sąjungos valdybos pirm. V. Laurušas, kuris taipgi yra ir Vilniaus konservatorijos rektorius. Garbaus suaktuvininko veiklai skirtą pranešimą "Lietuvių muzikos klasikas Stasys Šimkus" padarė menotyras dr. J. Gaudrimas. S. Šimkui teko būti ne tik kompozitoriumi, bet ir chorų vadovu, organizatoriumi, dirigentu, jaunųjų muzikų auklėtoju. Kūrybines savo įėgas S. Šimkus bandė įvairiose muzikos žanruose, bet labiausiai iškilo kaip dainų kūrėjas joms pasirinktais siužetais bei išraiškos priemonėmis. Iš kitų S. Šimkaus kūrinių išsiskiria simfoninė poema "Nemunas", variacijos fortepijonui "Lietuvių siluetai", baladė "Nugrimzdes dvaras", kantatos "Atsiveiklinimas su tėvyne" ir "Gyvok, tėvyne". Pastaroji, sukurta Kazio Inčiūros žodžiais 1934 m., buvo skirta Lietuvos laisvės kovotojams. Atskirai minėtina vienintelė S. Šimkaus opera "Pagirėnai", kurios libretą parašė Stasys Santvaras. Apie S. Šimkaus atminimo saugojimą kalbėjo Vilniaus konservatorijos dirigavimo katedros vedėjas A. Krogertas. Minėjimas užbaigtas S. Šimkaus kūrinių koncertu: simfoninė poema "Nemunas" atliko J. Aleksos diriguojamas Vilniaus operos ir baleto teatro orkestras, originalias ir harmonizuotas liaudies dainas — Vilniaus filharmonijos sopranas R. Maciūtė, operos bosas V. Daunoras ir P. Bingelio vadovaujamas Kauno choras. Koncertą užsklėdė choro atlikta "Pagirėnų" ištrauka "Saulė motina pakilo".

Ivairius kompozitorių S. Šimkui skirtus šimtojo gimtadienio renginius papildė Lietuvos kompozitorių namuose Vilniuje įvykusi mokslinė konferencija "Stasys Šimkus ir lietuvių muzikinė kultūra". Minėjimai bei koncertai taipgi surengti Seredžiaus ir Jurbarko kultūros namuose, Muzikiniame Kauno teatre, kurio sode lyje atidengtas S. Šimkaus biustas. Gimimo sukaktį skirtos parodos atidarytos S. Šimkaus memorialiniame muziejuje Kaune ir respublikinėje Vilniaus bibliotekoje. Vilniaus operos ir baleto teatras koncertiniam atlikimui paruošė S. Šimkaus operą "Pagirėnai". S. Šimkaus 100 metų gimimo sukaktis taipgi paminėta aukštosiose ir vidurinėse Lietuvos mokyklose. Minėjimuose dalyvavo iš Floridos atvykęs suaktuvininko šalinis Algirdas ir vaikaitė Dalia Nalis. Sūnaus A. Šimkaus atsiminimus paskelbė "Literatūros ir meno" savaitraštis sausio 31 d. laidoje. Atsiminimuose nemažai vietos tenka "Pagirėnų" operai. Iš sūnaus Algio sužinojome, kad Stasiui Šimkui buvo skaudus Kipro Petrausko atsisakymas dainuoti šioje operoje, dirigento Vytauto Marijošiaus pakeitimas jau senstėjusiu ilgamečiu operos dirigentu Mykolu Bukša, neįstengusiu surasti vertybių jam neįprastę muziką. Nesuptykles premjeriniu "Pagirėnų" spektakliu 1942 m. birželio 23 d., S. Šimkus bandė kurti antrą operą "Konrado Valenrodo" tema, bet pritrūko entuzizmo, apsirbojo vien pamokomis Kauno konservatorijoje ir nieko daugiau nesukūrė.

Saviveiklinis šiauličių choras "Polifonija" prieš metus tapo profesiniu kameriniu chorui. Per pirmuosius savo profesinio darbo metus "Polifonija" surengė 55 koncertus įvairiose Lietuvos vietovėse, dalyvavo Lietuvos kompozitorių sąjungos renginyje "Muzikos ruduo". Naujuosius metus kamerinis "Polifonijos" choras, neužmiršdamas senos tradicijos, jau tryliką kartą sutiko šventinio koncerto šiaulių kultūros rūmuose. Koncerte skambėjo populiarių senųjų laikotarpio kompozitorių kūrinių, dainos, dainelės, madrigalai, kai kurie Lietuvoje atliekami pirmą kartą. **V. Kst.**

"Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva"

Poeto Nagio ir muziko Stankevičiaus sukurta kantata Montrealyje

A. KEBLYS

Sekant spaudą ir skaitant apie Lietuvos krikšto 600 metų sukakties paminėjimą, kažkaip Montrealis iki šiolei yra praeinamas tylomis, nors kantatos libretas ir muzika jau yra įvykęs faktas. Pasirengimas kantatai jau eina pilnu tempu. Ji bus atlikta 1987 m. gegužės 23 d., 15 val., Montrealyje Šv. Kazimiero parapijos šventovėje.

Su Montrealyje gyvenančiais menininkais susitarus, buvo ryžtasi iškilią Lietuvos krikšto sukaktį paminėti kantatos forma savom įėgom, nes turime užtektinai balsingų dainininkų ir solistų.

Laimingi esame turėdami iškilių poetą dr. Henriką Nagį. Paprašytas jis mielai sutiko imtis šiai iškiliai progai parašyti libretą. Berašant jam kilo daugybė visokių abejonių ir net noras nutraukti pradėtą darbą. Pagaliau, nugalėjęs visas kliūtis, jis sukūrė tokią kūrinių, kuris pasilikis amžiams. Atrodo, kad tikrai jo ranką ir mintis vedė pats Aukščiausias.

Kai skaitai šio iškilaus kūrinių žodžius, nori ar ne, jie giliai skverbiasi širdin ir paliečia giliausias žmogiškos sielos gelmes. Manau, kad tai pajus visi, kurie turės progos išgirsti minėtą kantatą.

Taipogi montreališkai džiaugiasi ir savo kompozitoriui Aleksandru Stankevičiumi. Jis yra plačiai žinomas ne tik Montrealyje, bet ir plačiaime pasaulyje jau vien dėl kalėdinės plokštelės. Jis yra savininkas plokštelių firmos "Vilnius Records", per kurią jau yra išleidęs visą eilę gerų plokštelių ir kasečių įvairaus žanro. Jis yra Montrealyje Aušros Vartų parapijos vargonininkas ir chorvedys. Chorui yra sukūręs giesmių bei dainų tiek solistams, tiek ir chorams. Jis yra televizijos ir radiojo reklamų kūrėjas. Šioje srityje jis gana sėkmingai dirbuoja.

Paprašytas jis apsiėmė sukurti muziką minėtai kantatai. Kaip ir visada, jis nuoširdžiai, išsamiai ir rūpestingai parašė muziką ir instrumentaciją.

Nebuvo tikėtasi, kad jis sušpės paruosti per tą trumpą laiką. Jis nėra dar pilnai apvaldęs lietuvių kalbos, bet jo pagalbininkė ir taktininkė žmona Gailė buvo jam vertėja.

Jau turėjau malonią progą išgirsti piano aranžamentą.

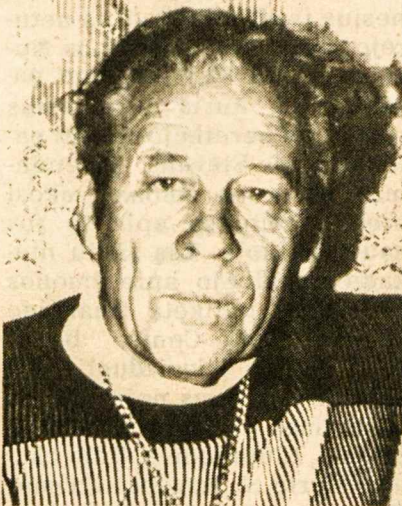
Du literatūros laureatai

Rašytojų draugijos premija paskirta Anatanui Vaičiulaičiui, Lietuvos krikščionybės komiteto — Anatolijui Kairui

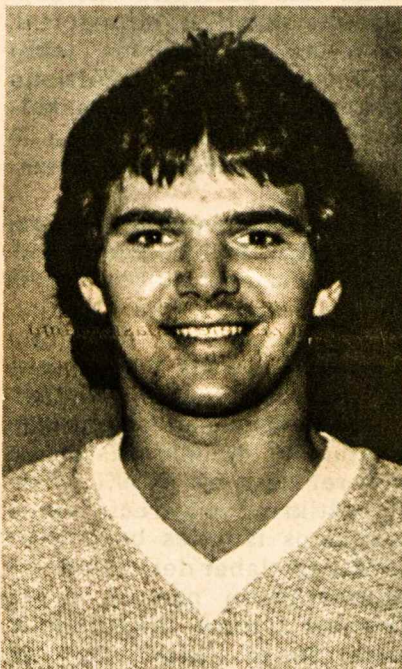
Lietuvių rašytojų draugijos valdyba pranešė, kad jos paskirtoji vertintojų komisija — pirm. prof. dr. Elena Tumienė, sekr. Barnardas Brazdžionis ir narė Alė Rūta, savo posėdyje 1987 m. vasario 21 d. apsvačiusi praėjusių metų grožinės literatūros leidinius, 1986 metų literatūros premiją paskyrė Anatanui Vaičiulaičiui už novelių apsakymų rinkinį "Vidurnaktis prie Šeimenos". Premijos (\$2000) mecenatas — Lietuvių fondas.

A. Vaičiulaitis savo poezija ir beletristika žinomas nuo 1925 m. Nepriklausomoje Lietuvoje ir Amerikoje išleido 8 beletristikos knygas (kelios jų pakartotos), dvi kelionių aprašymų, vieną poezijos rinkinį, kelias literatūros studijas, literatūros chrestomatijas, į lietuvių kalbą išvertė Milašiaus, Mauriaco, Maurois, de La Brete, De Vian ir kt. autorių kūrinių. Jo beletristika buvo išversta daugiau negu į dešimt svetimų kalbų. Parašė daug vertinimų apie naujai pasirodancias knygas, redagavo "Ateitį", "Dienovidį", savaitraštį "Amerika", žurnalus — "Aidai", "Vytiš". Vaičiulaičio beletristikos, ypač pasakų, didžiausia vertė jo stiliaus turtingumas ir originalumas.

Apie jį prof. Juozas Brazaitis sako: "Vaičiulaitis iš kasdienio gyvenimo šukelės iškėlė ir auksakalio kruopštumu ornamentavo poetinius pasakojimus bei vaizdus". LRD valdyba buvo paskel-

Dr. HENRIKAS NAGYS, žymus poetas, parašęs libretą kantatai "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva"

Kompoz. ALEKSANDRAS STANKEVICIUS, sukūręs muziką kantatai "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva"

KETURI

Jolanta Malerytė
Saulius Kubilius

Vainis Aleksa
Gintarė Remeikytė

Jaunųjų lietuvių išeivijos poetų eilėraščių rinkinys, išleistas Čikagoje

Berods ne mažiau hermetiško randame ir Sauliaus Kubiliaus (gim. 1960 m., Adelaidėje, Australijoje) poeziją. Ji irgi be skiriamųjų ženklų, ne kartą išreikšta trumpasaka kalba (5-6 eilučių eilėraščių) ar vienžode vertikaline eilute. Jaučiamas palinkimas į tam tikrą siurrealistinę groteską:

nuskynės nusileidusią saulę
dedu kisenėn
namie
išsidu saulę į akį
ir užmiegu (p. 61).

Naujoviški čia ir kai kurie poetiniai įvaizdžiai, kaip nuogas rūbas, žaliuojanti tamsuma, vakarykščiai kalnai, sprogtantis žodis (beje, ir V. Aleksa turi "sprogtantį gyvenimą"). Trumpasakė, sentencinė kalba suponuoją ir labiau disciplinuotą išorinę eilėraščių formą. Į naujovišką ketureilį kartais įdedama ryškias vaizdingumo:

Piramidžių freskose
jauni faraonai
auksinėse procesijose
neša dievam gyvybę (p. 64).

S. Kubiliaus eilėse daugiau pasinėsimos ir estetinės, negu reminiscencinė išraiška. Gal iš to ir polinkis iš žodžių atitinkamai sudėstyti išorinę eilėraščių formą (p. 74).

Į santūrų groteskiškumą ir laisvumą linkusi Gintarės Remeikytės (gim. 1962 m. Čikagoje) poezija. Joje irgi pasitaiko vienžode vertikaline eilute, nors šiaip eilėraščių forma pakankamai disciplinuota, kad ir aiškiai pasisakant už modernistinę išraišką. Poetė gerai įsiklausiusi į savo močiutės tautosaką, kurios atgarsiai nuskamba ne viename jos eilėraštyje. Gana dažnas vestulinis motyvas, būdingas taip daugeliui mūsų laikų jaunųjų:

Mama, neverk.
Tu įsėsi man į nevulius rūteles,
nors jos ir būtų vumytusios
(Motinos dovanos, p. 83).

O anatomijos laboratorijoje
studijodžys prisipažino:

Apsidirėme
ir supratome,
kad apsinuoginti
gera
ir stebuklinga
(Anatomijos pamoka, p. 97).

Kartais glaustesnės formos
eilėraštyje poetė laimi dera-
mo vaizdingumo:

Ilgaplaukės pianistės
lankstūs pirštai
bučiuoja klavišus,
juodus ir baltus
(Baltus ir juodus, p. 9p).

Apskritai, šis mūsų jaunųjų poetų rinkinys kaip bandymas yra vertintinas ne mažiau teigiamai, kaip ir minėtas ankstesnysis rinkinys, kai kuriais atžvilgiais jis yra net pranašesnis. Be abejonės, ne tiek svarbu, kokia kūrinių forma pavartojama, kiek tai, koks poetinis turis į ją įdedamas.

už kaltų langų laukia
Dzievulis rūpintojėlis (p. 40).

Tokios iš tėvų ar protėvių gautos reminiscencijos atitinkamai praskaidrina modernistinį poezijos tankumą.

Kartais ir tobuliausiais rimais ir ritmais prašytas kūrinių gali būti menkos poetinės vertės. Vis dėlto su naująja forma susijęs nepažabotas groteskiškumas ar kokių mandrumų įieškiojimas gali sumenkinti gilesnį kūrinių jausmingumą ir ryškesnį vaizdingumą kaip svarbiausias lyrinio kūrinių savybes. Sunku pasakyti, kaip ilgai modernistinė forma galės trukti. Jei tai bus efemerinis laiko reiškinys, gal vėl kils tendencija grįžti į disciplinuotesnę formą. Laimei, mūsų jaunieji poetai nėra nuėję į modernistinį kraštutinumą, juose dar nėra galutinai nutilęs toninis lietuviškos dainos balsas, kaip nėra ir galutinai išblėses jų tėvų ar protėvių žemės pajautimo jausmas. Juo daugiau jų kūryboje to bus, juo tikčiau jie įsitvirtins lietuvių išeivijos ir apskritai lietuvių literatūroje. Tikėkimės, kad jie savo pasirinkta, šiai dienai madinga poezijos forma ir toliau brės bei duos mums ilgai išliekančių savo kūrybos vaisių.

KETURI, jaunųjų poezijos rinkinys: Jolanta Malerytė, Vainis Aleksa, Saulius Kubilius, Gintarė Remeikytė. "Ateities" literatūros fondas. Čikaga, 1986 m., 103 psl. Portretai. Aplankas ir viršelės Jono Kuprio. Spaudė "Draugo" spaustuvė. Kaina — 7 dol.

HENRIKAS NAGYS

Malda

Plieno raiteliai tenesugrįžta.
Viešpatie, tegul pro šalį joja.
Norime ateitį Tavo karalystę
vilkini ašutine ir basom
kojom.

Ežerų ir gimtojo šaltinio
vandeniu nuplauki mūsų
sielą:

nuo karaliaus iki paskutinio
paprasto ir pilko vargūlėlio.

O varteliuose kerojės vargas
tegul niekad mūsų žemėn
nebegrižta.

Tegul būna šventas Tavo
vandas,
teateina, Dieve, Tavo
karalystė.

Ištrauka iš libreto kantatos
"Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva"

Atsiųsta paminėti

Antanas Vaičiulaitis, VIDURNAKTIS PRIE ŠEIMENOS. Novelės ir apsakymai. Viršelės Jono Kuprio. Išleido Ateities literatūros fondas (10000 South Bell Ave., Chicago, IL 60643, USA). Literatūros serija 33 nr. Čikaga, 1986 m., 131 psl. Kaina — \$7.00.

LIEUVIŲ BALSAS, 1986 m. gruodis — December 22. Leidėjas — Lietuvių spaudos bendrovė. Redaguoja kolegija, vyr. red. Antanas Kučys. Metinė prenumerata — \$25, pusmetinė — \$15. Laikraščio adresas: 2951 W. 63 St., Chicago, IL 60629, USA.

Jaunųjų poezijos rinkinys

ALFONSAS TYRUOLIS

1986 metų pabaigoje "Ateities" literatūros fondas išleido keturių mūsų jaunųjų poetų kūrybos rinkinį, pavadintą "Keturi". Rinkinio autoriai: Jolanta Malerytė, Vainis Aleksa, Saulius Kubilius ir Gintarė Remeikytė. Tos pačios "Ateities" leidyklos Literatūros serijoje 1969 m. buvo pasirodęs panašus poezijos rinkinys, kuriame dalyvavo dešimt jaunųjų poetų, pradedant Remigijum Bičiūnu ir baigiant Aldona Zailskaitę. Iš jų dar keli dalyvauja su savo kūryba lietuvių periodinėje spaudoje, o atskirą rinkinį išleido, rodos, tik viena autorė — Teresė Pautienė ("Lyg nebūtų rytojaus", 1975, irgi "Ateities" leidinys). Kiti tos antologijos dalyviai rašė poeziją ir anglų kalba arba kūrė ir kitų žanrų literatūrą, pvz. Mirga Pakalniškytė-Girniuvienė, išleidusi beletristinės kūrybos knygą.

Ir dabartinio rinkinio autoriai ir autorės savo poetinę kūrybą spausdino lietuviškojoje išeivijos periodikoje arba rašė bei spausdino eiles ir anglų kalba. Du iš jų (V. Aleksa ir S. Kubilius) yra laimėję poezijos premijas. Visi jie yra gavę gerą liutuanistinį išsilavinimą, dėl to jų poezijos kalbai nieko negalima prikišti. Nėra pažymėta, kas juos subūrė į šį rinkinį, bet greičiausiai patys knygos leidėjai, kaip numanau iš įvadinio žodžio.

Iš visų keturių pati pirmoji rinkinio autorė Jolanta Malerytė (gim. 1957 m. Plungėje, Lietuvoje) stovi bene arčiausiai tradicinės poezijos — ji dar pavartoja ir įprastinę strofą, ir tradicinį rimą, nors ne kartą artimesnį aliteraciniam sąskambiui. Ir tematinio požiūriu ji dar artimiau siejasi su Lietuva, kurioje išgyveno iki 17 savo amžiaus metų. Jai ir vietos rinkiny skirta daugiausia. Gamtos motyvas gana dažnas jos apskritai giedra nuotaika perpintose eilėse:

Pabiro saulės šypsenos,
Prisirpusios, raudonos,
Pabiro saulės šypsenos
Kalmeliose ir kloniuose.

Lengvutės, skaidrios šypsenos
Į žemumės pavirto.
Pati varinė saulė
Visa į jas sutilpo (p. 12).

Ilgisi ji ir praeities, ir tos praeities šviesiosios vasaros, ir "mėlyno šiltų varpelių džiaugsmo", ir tai rodo jos artimumą neoromantinei nuotakai. Išidėmėtinas jos moralinės sampratos pajautimas ("Yra vaikiškos mintys", "Apie nevaikišką jausmą", p.18). Tokie poetiniai įvaizdžiai, kaip ramunų laukas, liepžiedžių lauzas, šermukšnio karoliai, rodo jų lietuvišką kilmę. Kartais pasitaikantis pakartojimas neturėtų reikšti kūrybinio "išsisėmimo", o retkarčiai lengvesnį plastelėjimą gali išlygti tolydinis kūrybinis brendimas.

Į išimtinai modernistinę išraišką, artimesnę ekspresionistiniam braižui, pasinėšusi Vainio Aleksos (gim. 1958 m. Čikagoje) poezija, daug kur sudėstyta be skiriamųjų ženklų, kartais su prablaškytais žodžiais eilutėse sukelti lyg dramatiniam įspūdžiui, nieko bendro nebeturintys su tradicine strofa. Ezoterinė eilėraščių išraiška reikalauja iš skaitytojo atitinkamų pastangų ji perprasti. Tematinio požiūriu autorius atviras ne tik savo gyvenamai aplinkai, bet ir tolimiesiems horizontams:

Pskove Jaroslavyje Gorkyje
baimė yra išdavystės pradžia
Ruzajevskoje Potmoje Mordovijoje
blogį turiu visu griežtumu teisti
(p. 55).

V. Aleksos poezijoje randa-
mo žodžių iš mūsų laikų žodyno, kaip teroras, kolūkis, čekistas ir t.t. Ir poetiniai įvaizdžiai čia aštresni, kaip pvz. geležiniai kaulai, karo turgus, meilės kablys ir t.t. Bet šalia to dar blykstelį ir tradicinis Lietuvos gamtovaizdis:

už kaltų langų laukia
Dzievulis rūpintojėlis (p. 40).

Tokios iš tėvų ar protėvių gautos reminiscencijos atitinkamai praskaidrina modernistinį poezijos tankumą.

Paskaitų serija "Krikščionybė Lietuvoje"

Antroji paskaita istorikės
dr. Rasos Mažeikaitės:
"Dramatiški krikščionybės
keliai į Lietuvą"

kovo 15, sekmadienį, 2.30 valandą po pietų,
Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje

Trečioji paskaita prof. **Juliaus Slavėno:**
"Reformacija Lietuvoje ir jos pėdsakai"

kovo 29, sekmadienį, 5 valandą po pietų,
Prisikėlimo salėje

Visus kviečiame dalyvauti!

*Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje
paskaitų komisija*

TORONTO

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijos prasidės kovo 19 ir baigsis kovo 22 d. religinės šalpos popietė. Smulki programa paskelbta "TŽ" 10 nr.

— Kanados lietuvių kultūros muziejui, kuriame bus įvairūs skyriai (archyvo, tautodailės, bibliotekos ir kt.) telkiamos lėšos. Statyba prasidės š. m. pavasarį. Aukojantieji \$1000 ir daugiau bus įrašomi garbės lentoje. Pagėdaujamais ir asmeninėms paskoloms, už kurias po vienerių metų bus mokama 9% palūkanų. Kreiptis į kleboną kun. J. Staškų tel. 277-1270.

— Ekskursiją į Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmės Romoje š. m. birželio 28 d. rengia parapija. Bus dvi grupės — viena jų lankysis tikrai Romoje, kita vyks į Lietuvą. Abi grupės išskris iš Toronto birželio 25 d. Romos ekskursija grįš liepos 5 d., Romos-Vilniaus — liepos 14 d. Apytikrė kaina — \$1,600.00, antroji — \$2,700.00. Registruotis klebonijoje tel. 277-1270.

— Klebonas kun. J. Staškus veda rekolekcijas Kanados vakarų lietuviams. Grįš kovo 16 d.

— Paaukojo: religinei šalpai: \$50 — A. Z. Vaiceliūnaitė; (šventovėje papildomai surinkta \$160.00); parapijai: \$60.00 — J. R. Kuprevičiai, V. Dumbliauskas; \$40.00 — p. Heikus.

— Wasagoje religinei šalpai surinkta \$405.00.

— Kanados lietuvių kultūros muziejui-archyvuui paaukojo: \$100.00 — V. V. Nausėdė; \$50 — J. Luomonienė.

— Mišios kovo 15, sekmadienį, 9.30 v.r. — už Kavaliauskų mirusiųs, 11 v.r. — už a. a. Konstanciją Kaminickienę.

Lietuvių namų žinios

— Dr. A. Budreckis kovo 7 ir 8 d.d. skaitė dvi paskaitas Lietuvių namuose. Šeštadienio paskaitoje "Istorografiniai veikalai apie Lietuvą ir lietuvius" jis išskėlė svarbių rašinių anglų kalba apie Lietuvą, ypač universitetuose, akademiku tarpe ir aplamai spaudoje. Paskaitoje ir aktyviose diskusijose dalyvavo per 50 asmenų.

— Dr. A. Budreckis yra redagavęs ir parašęs eilę veikalų, kurie buvo platinami paskaitų metu. Publikuota ypač domėjosi autoriaus knyga anglų kalba "Introduction to the Lithuanian History". Išspauduoti visi turėti egzemplioriai. Užsakytą daugiau. Dr. A. Budreckis paskyrė vieną knygą LN bibliotekai. Sekmadienio paskaitoje dalyvavo apie 300 klausytojų.

— Kovo 29 d. įvyks LN narių metinis susirinkimas.

— Lankėsi svečiai: V. Stanulis ir S. Stanulys iš Čikagos, dr. A. Budreckis iš Bostono. E. E. Kromai ir F. O. Lazauskai iš Kitchenerio.

KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius parėmė "Tėviškės žiburius" \$50 auka.

PADEKA

Šiais mokslo metais, mes, Toronto aukštesniųjų liutuanistinių kursų mokiniai, pasikvietėme profesijų nagrinėjimui įvairių profesijų atstovus dalyvauti antradienio vakarais kursuose ir pasiūlyti savo patirtimi bei žiniomis. Sekantys Toronto profesionalai paaukojo savo laiką ir prisidėjo prie šio projekto: medicinos — dr. M. Arštikaitytė, dr. A. Spudis ir med. studentė J. Uleckaitė; inžinerijos — inž. E. Čuplinskis, inž. dr. C. Jony ir inžinerijos studentas R. Garbaliuskas; religinių pašaukimų — kun. dr. Pr. Gaidis ir kun. klebonas A. Simanavičius; teisės — adv. Joana Kuraitė-Lasienė ir adv. A. Pacevičius; odontologijos — dr. S. Dubickas ir dr. R. Karka; pedagogikos — mokyt. A. Karkienė.

Reikiame jiems visiems nuoširdžią padėką už jų parodytą dėmesį ir praktiškas informacijas.

Aukštesniųjų liutuanistinių kursų mokiniai ir auklėtoja Irena Ross

Prisikėlimo parapijos žinios

— Religinis dešimties sesių seminaras prasidės kovo 11 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo šventovėje. Seminarą organizuoja par. tarybos religinė sekcija.

— Per Gavėnią mūsų šventovėje einami Kryžiaus keliai ir atnašaujami Mišios penktadieniais 7 v.v. — Labdaros sekcija pasiuntė Lenkijos lietuviams 28 siuntinius (iš viso 1228).

— Šv. Pranciškaus trečiojo ordino parapijos kongregacijos Mišios ir susirinkimas — kovo 12 d., ketvirtadienį, 10 v.v.

— Bilietai į metinę parapijos vakarienę gaunami salėje po Mišių. Vakarienė bus kovo 22 d., 5 v.p.p., parapijos salėje. Meninė programą dalį atliks sol. M. Bičiūskaitė, parapijos choras atidarys vakarą su tai progai pritaikytomis giesmėmis.

— Parapijai aukojo: \$1,000 — O. A. Plėnaitis, Prisikėlimo par. kredito kooperatyvas; \$250 — L. V. Matukai; \$100 — J. Marčiukaitienė, E. Halkis; pranciškonų klėrių fondui: \$70 — S. M. Gudaičiai; vyskupo fondui: \$300 — prel. J. Tadauskas; \$100 — dr. S. A. Pacevičius; \$50 — V. S. Aušrotai, G. Balčiūnienė, V. Dalindienė; jaunimo sekcijai: \$150 — E.G.C.; religinei šalpai: \$1,000 — A. Kontvydas, L. V. Matukai; \$200 — A. B. Girčiai, J. Gustainis, A. J. Krakauskai; \$125 — V. Matulaitis; \$100 — J. O. Gustainis, J. B. Vaidotai, P. Skabliauskas, S. V. Liutimos, M. Jurksienė, E. K. Šlekiai, L. V. Balaišiai, J. B. Danaičiai, B. Navalinskai, Čuplinskių šeima, J. V. Ignaičiai, A. E. Abromaičiai, P. Sidaras, J. Poška, P. Skrupskas, "C"; \$60 — J. A. Žemaičiai, P. Kudrėkai, \$50 — L. Razgaitis, S. K. Lemberkaitis, V. N. Liačai, S. Petryla, J. A. Zakai, A. Žilėnas, I. V. J. B. Stankaičiai, N. A. Baneliai, G. M. Valaičiai, A. S. Šergaliai, J. A. Jurcevičiai. Religinei šalpai viso surinkta \$13,090. Aukos renkamos per visą kovo mėnesį.

— Mišios kovo 15, sekmadienį, 9.30 v.v. — už a. a. Povilą Raudį, 8.20 v.v. — už a. a. Praną ir Oną Trukanavičius, 10.15 v.v. — už a. a. Dariją Karosienę, Juozą ir Antaniną Morkūnus, 11.30 v.v. — už parapiją, 7 v.v. — prašant sveikatos Juozui.

— Tradicinis šiuipyns buvo suroštas Mažosios Lietuvos moterų draugijos Prisikėlimo salėje kovo 3 d. G. Baltaduonienė pasveikino susirinkusius ir perdavė gen. konsulo dr. J. Žmuidzino linkėjimus bei apgailestavimą, kad dėl susidėjusių aplinkybių negali dalyvauti. Programos pranešėja Asta Šernaitė pakvietė ev. kun. P. Dilį maldai, po kurios visi vaišinosi skaniu tradiciniu mažlietuvių patiekalu. Vakarienės metu H. Lasienė paskaitė progai pritaikytą ištrauką iš Donelaičio "Metų". Mažiausieji "Atžalyno" šokėjai atliko keletą šokių. "Lietuvos pajūrio" red. A. Lymanas kalbėjo apie dokumentacines medžiagas, liečiančias Mažąją Lietuvą, kaupimo ir išleidimo svarbą. "Aro" choras, vadovaujamas V. Verikaitės ir akompanuojamas J. Goveda, pradėjo savo programą Mažosios Lietuvos himnu. Sekančios skambios, pajūri ir tėvynės primenančios dainos buvo publikos labai šiltai sutiktos. Programai pasibaigus, I. Adomavičienė išreiškė padėką rengėjų vardui.

— Planuojamas naujas literatūros žurnalas "New Canadian Review" (P. O. Box 717, Pointe-Claire-Dorval, Que. H9R 4S8). Jame bus spausdinami literatūriniai kūrinių įvairių tautų anglų kalba. Trimėnesinio žurnalo redaktorius — Lino Leitao, viceredaktorė — Rosemary Leaver.

Kviečiame visus — jaunus ir senus atsilankyti Čikagiško Pedagoginio liutuanistikos instituto etnografinio ansamblio spektaklyje —

"Rugiapjūtės pabaigtuvių šventėje"

kovo 28, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose.

Po programos — vyno ir sūrio vaišės, susipažinimas su jaunaisiais programos atlikėjais. Bilietai platinami sekmadieniais po Mišių parapijose ir Lietuvių namuose. Kaina: \$8.00 — suaugusiems, \$7.00 — pensininkams ir studentams, \$5.00 — vaikams.

Rengia Kanados lietuvių komitetas VI-ajam PLJ kongresui remti.

Š.m. kovo 28, šeštadienį, rengiamas Lietuvių namų vyrų būrelio veiklos

dešimtmečio minėjimo sukaktuvinis

VAKARAS - BALIUS

Programą atliks sol. Vaclovas Povilonis ir trio.

Vakariene su šampanu ir kitais gardumynais paruoš Vytautas Birštonas.

Bilietas — 13 dol. Platina: A. Sukauskas, tel. 244-2790 ir V. Kulnys, tel. 769-1266.

Veiks baras savikaina, muzika, loterija ir t.t. Kokteiliai — 6 v.v., vakarienė — 7 v.v.

Būrelio nariai ir artimieji maloniai kviečiami dalyvauti.

LN vyrų būrelio valdyba

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 22, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygučes.

VALDYBA

"Paramos" kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams kovo 22 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Birutė Jankauskienė

Stasys Grigaliūnas

Eugenijus Rovas

Kandidatus gali siūlyti du pilnatiesiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštineje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštinen arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

Toronto lietuvių kredito kooperatyvui "Parama"

reikalinga tarnautoja arba tarnautojas.

Pirmenybė turintiems patyrimo banke ar buhalterijos darbe, kalbantiems lietuviškai ir angliškai. Kreiptis į vedėją tel. 532-1149 arba 532-8723.

A. a. Juozo Urbono atminimui brolis Linas ir sesuo Eugenija Urbonai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

LENKU TAUTYBĖS ŽURNALISTAS su sūnum įieško dviejų ar trijų kambarių buto su virtuve. Skambinti tel. 534-7699 arba 532-1950 Toronte.

REIKALINGA PRIEŽIŪRA dviejų metų mergytei vasaros metu 4 dienoms savaitėje. Neilgos valandos. Bloor-Jane rajonas. Gali būti gimnazistė ar studentė. Tel. 767-4264 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stiliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidojimams, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 767-9372.

SHANNON FLORIST LTD.

gėlių krautuvė Savininkė LINDA MacDONALD 357 Jane Street, Toronto, Ontario M5S 3Z3. Tel. 766-2367

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

MONTREAL

Kvebeko imigracijos ir kultūros ministerė Louise Robic informavo visas etnines grupes apie finansinę pagalbą 1987-1988 metams trims atvejais, nes iš karto visus atstovus būtų buvę sunku sutalpinti. Lietuviai buvo įtraukti į Rytų Europos, haitiečių, italų ir Artimųjų bei Tolimųjų Rytų grupę, kuriai pranešimas buvo vasario 24 d. Lietuviams atstovavo kun. Stasys Šileika, Arūnas Staškevičius, Petronėlė Juskevičienė, Eugenija Urbonaitė ir kiti.

Estų nepriklausomybės šventėje vasario 28 d. dalyvavo KLB Montreale apylinkės valdybos pirm. A. Staškevičius, kuris estus trumpu žodžiu pasveikino lietuvių vardu. Be jo, dar sveikino Baltiečių federacijos, suomių, latvių, ukrainiečių, vengrų ir lenkų atstovai.

LK Mindaugo šaulių kuopa metinį savo susirinkimą kovo 1 d. AV parapijoje pradėjo pamaldomis, kurias laikė Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. St. Šileika. Visi šauliai pamaldose dalyvavo organizuoti su savo vėliavomis. Po pamaldų salėje buvo apžvelgta veikla. Visi dalyviai buvo pavažiavę.

"Pavasario" mergaičių chorą yra labai dėkingas savo bičiuliams, kurie dosniai parėmė jų čiuožimo maratoną. Pyragų išpardavimas AV parapijos salėje praejo su nemažesniu pasisekimu. Dabar mergaitės stipriai ruošiasi metiniam savo koncertui, kuris bus balandžio 26 d. AV parapijos salėje.

Albinas Blauzdžiūnas dalyvavo Kanados lietuvių katalikų centro suvažiavime, kuris įvyko vasario 28 d. Anapilyje.B.S.

Kanados lietuvių fondo aukotojų sąrašas "TŽ" 1987 m. 1 nr. vietoje Juozas Piečaitis per klaidą parašyta Jonas. Atitaisydas "TŽ" 1987 m. 9 nr. nebuvo tikslus. Kor.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$19,000,000; REZERVAS — VIRŠ \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	7 3/4%	Taupymo — special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	7 1/2%	Taupymo — kasdieninės	4 3/4%
180 d. - 364 d.	7 %	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	6 3/4%	Pensijų — RRSP — term.	8 1/4%
30 d. - 119 d.	6 1/2%	Pensijų — RRSP — taup.	6 %

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9 1/2%, asmeninės — nuo 10 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	—	—
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00	—
Pentadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00	—
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	—	10.30 — 12.30

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ir LABDARA FOUNDATION narių metinis—visuotinis susirinkimas

šaukiamas 1987 m. kovo 29, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Lietuvių namų Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Dalyvaujančių registracija prasideda 1.30 valandą po pietų.

SUSIRINKIMO DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Prezidiumo sudarymas: a. susirinkimo pirmininko ir sekretorių, b. mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
3. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas
4. Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. išdinkino, c. statybos ir remonto komisijos, d. visuomeninės veiklos, e. švietimo fondo "Labdara"
5. Revizijos komisijos pranešimas
6. Revizoriaus (auditor) pranešimas
7. Diskusijos dėl pranešimų
8. 1986 m. apyskaitų tvirtinimas
9. 1987 m. sąmatos tvirtinimas
10. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
11. Valdomųjų organų rinkimai: a. valdybos — 4 nariai, b. revizijos komisijos — 1 nario
12. Einamieji reikalai
13. Susirinkimo uždarymas

Šiais metais į Lietuvių namų valdybą bus prirenkami keturi nariai. Iš valdybos išeina: dr. E. Birgolas, V. Dauginis, dr. J. Slivinskas, V. Šimkus. Į revizijos komisiją bus renkamas vienas narys, iš kurios išeina V. Vaitkus.

Lietuvių namų valdyba siūlo, kad nariai gautų iš nominuojamo kandidato-tės raštišką sutikimą. Tam tikslui yra paruošti specialūs blankai, kuriuos nariai gali gauti LN raštineje arba susirinkimo metu. Be to, valdyba siūlo, kad kandidatų-čių siūlytojais, nemažiau kaip du nariai, pasirašytų nominacijos blanką ir įteiktų metinio susirinkimo nominacijų komisijai.

Nariai, norintieji perleisti balso teisę kitam asmeniui, privalo laikytis korporacijų įstatymo (Corporation Act) reikalavimų ir įgaliojimus (proxy), patvirtinus jų parašus notariu (Notary Public), pristatyti į LN raštine nevėliau 1987 m. kovo 26 d., 10 v.r. Įgaliojimai, nepatvirtinti notaro ir gauti po minėtos datos, nebus pripažinti teisėtais. Įgaliojimų blankus galima gauti LN raštineje.

Lietuvių namų valdyba